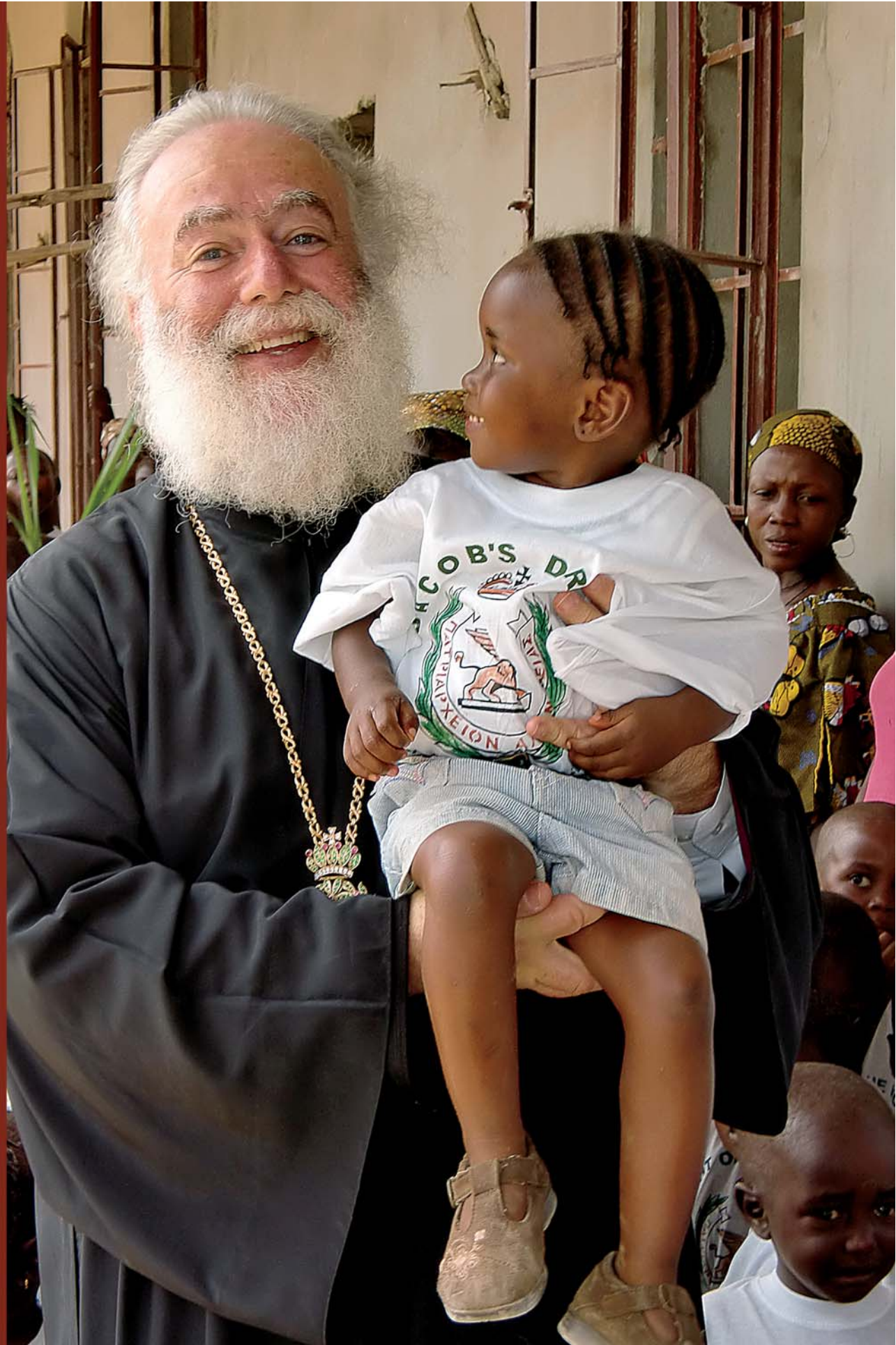

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΛΑ΄
ΤΕΥΧΟΣ 121
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

4 έως 10 Μαρτίου 2012 - Έβδομάδα Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς

Μέ απόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπό τό 1968 καί κάθε χρόνο, κατά τή Β΄ ἐβδομάδα τῶν Νηστειῶν, ἡ Ἀποστολική Διακονία διοργανώνει τήν Ἑβδομάδα Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς.

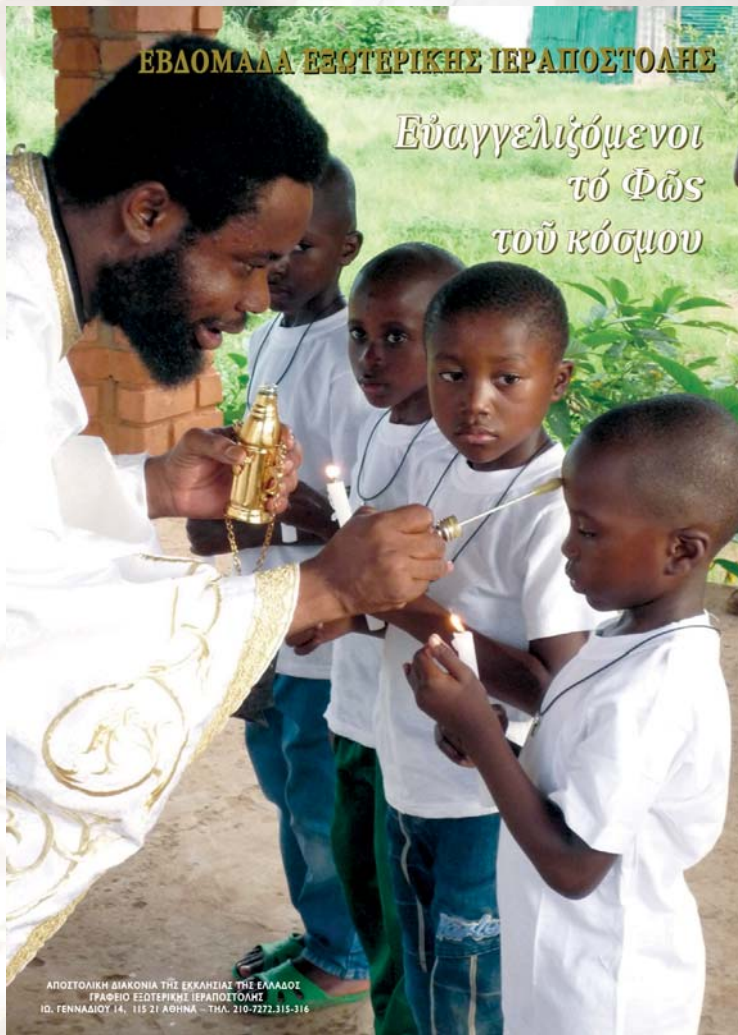
Ἡ «Ἑβδομάδα» ἀρχίζει τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅποτε ἐορτάζεται ὁ θρίαμβος τῆς ἀληθινῆς πίστεως, καί ἔχει σκοπό νά τονίσει τήν

ἀναγκαιότητα τοῦ ἔργου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς, νά παρουσιάσει τήν προσφορά τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στό ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἐθνῶν καί νά συγκεντρώσει τά ἀναγκαῖα μέσα γιά τή συνέχεια τῆς προσπάθειας αὐτῆς.

Γιά νά πετύχει τό σκοπό αὐτό τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς εἰτοιμάζει κάθε χρόνο συμβολικό ἔντυπο ὑλικό, τό ὁποῖο ἀποστέλλει ἔγκαιρα σέ ὅλες τίς Μητροπόλεις τῆς χώρας, προκειμένου νά διοργανωθοῦν ἐκδηλώσεις ἱεραποστολικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας οἱ πιστοί σέ ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς χώρας καλοῦνται νά συνεισφέρουν γιά τήν ὀρθόδοξη ἱεραποστολή. Τό προϊόν τῆς δυσκοφορίας αὐτῆς ἀποτελεῖ βασικό ἔσοδο γιά τήν οικονομική κάλυψη τῶν πολλῶν ἀναγκῶν τῆς ἱεραποστολικῆς προσπάθειας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία μέ συνέπεια καί ἀπόλυτη ἀφοσίωση στόν προτρεπτικό λόγο τοῦ Χριστοῦ «*Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη...*» φροντίζει ὥστε νά ἀκουσεῖ τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου στίς ἐσχατιές τοῦ κόσμου.

Ἡ ἐξέλιξη τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου συνδέεται ἀναπόσπαστα μέ τήν αὐθόρμητη ἔκφραση τῶν φιλάδελφων αἰσθημάτων μας πρὸς τοὺς νεόφυτους ἀδελφούς μας στήν Ὁρθοδοξία. Πρέπει δέ νά ἔχουμε πίστη ὅτι «*Θεοῦ ἐσμέν συνεργοί*» στό ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς, γιά τό ὁποῖο χρειάζεται πολλή προσευχή, εἰλικρινῆς συμβολή καί πρόθυμη συμπαράσταση σέ ὅσους κοπιάζουν καί μοχθοῦν.

Ματωμένα διαμάντια: από την ἀπελπισία του πόνου στήν ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδοξίας

† Ὁ Πάπας καί Πατριάρχης
Ἀλεξανδρείας καί Πάσης Ἀφρικῆς
Θεόδωρος Β΄

*Κατάθεση ψυχῆς τοῦ Πατριάρχου
Ἀλεξανδρείας Θεοδώρου Β΄ ἀπό
τὴν ἱεραποστολική ἐπίσκεψή του στή
Σιέρρα Λεόνε*

Ἐάν καί διακονῶ τὴν Ἀφρικὴ ἐπὶ σειρά
ἔτων, ὁ ἀφρικανὸς συνάνθρωπος
δέν παύει νὰ μὲ ἐκπλήσσει κάθε φορά πού
ἢ ἱεραποστολή, ὡς ἀλληλεγγύη καί μέθε-
ξη ἀγάπης, μὲ φέρνει σέ κοινωνία μαζί του.
Μὲ ἐκπλήσσει καί μὲ καταρτίζει τό παρά-
δειγμα τῆς ζωῆς, τῆς σκέψης, τοῦ λόγου
του.

Τώρα λοιπὸν πού ἀκόμα μιά ἐξαντλητικὴ
ἱεραποστολικὴ ὁδοιπορία στὴν ἀφρικανι-
κὴ γῆ ἔφθασε στό τέλος της, ἐμπειρίες,
εἰκόνας, συναισθήματα καί στιγμές καθιζά-
νουν στὴν ψυχὴ καί στὴν καρδιά μου. Κα-
θιζάνουν καί δημιουργοῦν ἓνα λεπτό μὰ
τόσο στερεό ἴζημα σοφίας. Σοφίας καί
γνώσης βιωματικῆς πού δύσκολα ἀποθη-
σαυρίζεται καί περιγράφεται μὲ τρόπο
συμβατικό.

Ἀπὸ τὴν ἱεραποστολικὴ πορεία ἀγάπης
στὶς δυτικὲς ἐσχατιὲς τῆς ἀφρικανικῆς ἡπεί-
ρου – στή Νιγηρία, στή Σιέρρα Λεόνε καί
στήν Γκάμπια – ἀνεξίτηλα χαράχτηκε στὶς
δέλτους τῆς καρδιάς μου τό ἀπόγευμα τῆς
23^{ης} Φεβρουαρίου 2012. Ἐκεῖνο τό ἀπό-
γευμα εἶχα τὴν εὐλογία νὰ ἐπισκεφθῶ ἓνα
μοναδικὸ ἱεραποστολικὸ κέντρο, πού κά-
νει περήφανη ὄχι μόνο τὴν Ἀλεξανδρινὴ
Ἐκκλησία, ἀλλὰ καί σύσσωμη τὴν Ὁρθο-
δοξία. Ἐπισκέφθηκα τό Ἱεραποστολικὸ
Κέντρο Ἁγίου Μωυσέως τοῦ Αἰθίοπος στό
Waterloo τῆς Σιέρρα Λεόνε.

Ἐκεῖ βρίσκουν στοργὴ καί καταφύγιο τὰ
ἀκρωτηριασμένα θύματα τοῦ ἐμφυλίου
πολέμου πού σάν ἀλλέτρι κοφτερό πλήγω-
σε τὴ γῆ μιᾶς ἀπὸ τίς φτωχότερες χώρες
τοῦ πλανήτη μας. Ἐπαθλο ἄθλιο τοῦ πα-
ράλογου αὐτοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ ἦταν

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

τά διαμάντια πού ή χώρα αυτή κρύβει στά σωθικά της. Τά ματωμένα αυτά διαμάντια έγιναν ή άφορμή ώστε ένας όλοκληρος λαός νά θυσιαστεί στό βωμό των συμφερόντων, ντόπιων καί ξένων.

Στόν υπό άνέγερση Ίερό Ναό τής Άναστάσεως του Κυρίου καί Άγίου Μωυσέως του Αιθίοπος δέν άφουγκράστηκα μόνο τους αναστεναγμούς καί τους κρυμμένους θλυγμούς των θυμάτων του έμφυλίου παραλογοισμού. Κυρίως άντίκρισα στά μάτια των άφρικανών αδελφών άκέραια τήν πίστη στόν Θεό. Διότι μπορεί τό αδελφοκτόνο μίσος νά τους στέρψει τήν σωματική τους άρτιμέλεια, δέν κατόρθωσε ωστόσο νά τους στερήσει ούτε μιά στιγμή τό πλεονέκτημα τής πίστης στόν Θεό.

Τής πίστης στόν Θεό πού παραμένει πάντα έλευθήρη, φτάνει αυτός πού πιστεύει νά τό θέλει πραγματικά καί νά τό επιδιώκει. Τής πίστης στόν Θεό πού άντιδρά, έπαναστατεί καί άποτρέπει τήν ήθική χρεωκοπία του ανθρώπου. Τής πίστης στόν Θεό πού, ως φανερή καί άφανέρωτη πραγματικότητα, ένώνει τους ανθρώπους.

Ή πίστη στην άνάσταση ως δικαίωμα καί δυνατότητα σέ ένα αύριο άξιοπρεπές παίρνει σάρκα καί όστά στό Ίεραποστολικό αυτό κέντρο. Πλήι στόν Ίερό Ναό ένα φυτώριο Όρθοδόξου παιδείας λειτουργεί προς κατάρτιση εκατοντάδων παιδιών. Τό Ναό καί τό σχολείο πλαισιώνουν κλινική, πρεσβυτέριο, κοιτώνες φιλοξενίας των άκρωτηριασμένων παιδιών καί σειρά έργαστηρίων όπου οι άνάπηροι ενήλικες εργάζονται γιά νά έξασφαλίσουν τά προς τό ζήν.

Ή Άλλος παρασκευάζει σαπούνι,

Πάντα τά έδνη

ἄλλος κατασκευάζει γεωργικά ἐργαλεία, ἄλλος πλέκει καλὰθια. Ὅλα γίνονται μέ τὰ πλεόν πρωτόγονα μέσα. Ὅλα σοῦ θυμίζουσι εἰκόνας ξεθωριασμένες ἀπό τήν τεχνολογική λάμψη τῆς ἐποχῆς μας. Καί ὅμως σέ αὐτό τό μελίσσι τῆς δημιουργίας τό κυρίαρχο συναίσθημα τῶν ἀνθρώπων δέν εἶναι ἄλλο παρά ἡ χαρά.

Ἡ χαρά πού δάμασαν τὰ ἀγριεμένα κύματα τῆς σκληρῆς βιωτῆς τους κι ἔριξαν ἄγκυρα στόν ἀπᾶνεμο λιμένα τῆς Ὁρθόδοξης ἱεραποστολῆς. Ἡ χαρά πού ἐγεώργησαν τό ἄγονο ἔδαφος τῆς τραχιᾶς ζωῆς τους καί φύτευσαν σπόρο ἐλπίδας στό πνευματικό γεώργιο τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας.

Τό ἱεραποστολικό αὐτό κέντρο μαρτυρεῖ περὶ τοῦ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ ὑγιές κύτταρο τῆς κοινωνίας, ἐντός τῆς ὁποίας δραστηριοποιεῖται. Κύτταρο πού ἐνεργεῖ πολὺπλασιαστικά πρὸς ἀνακαίνιση τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Κύτταρο πού φέρει στόν γενετικό του κώδικα τήν παρακαταθήκη τοῦ Θεοῦ περὶ κοινωνικῆς ἁρμονίας, ὅπως αὐτή συμπυκνώνεται στήν ἐντολή τῆς ἀγάπης πρὸς τόν πλησίον.

Βάση τῆς ἐντολῆς αὐτῆς ἀποτελεῖ ἡ ἀναντίρρητη ἀλήθεια ὅτι τὰ ἐκ Θεοῦ ἀγαθὰ δημιουργήθηκαν γιά νά διευκολύνουν καί νά ἐξυπηρετοῦν τόν ἄνθρωπο. Δέν ἀποτελοῦν αὐτοαξία. Πολὺ περισσότερο δέν πρέπει νά γίνονται αἰτία ἀνθρώπινης δυστυχίας μέσα ἀπό τήν ἄνιση κατανομή τους καί τήν ἀνίερη ἐκμετάλλευσή τους πρὸς ἴδιους σκοπούς.

Τὰ διαμάντια, αὐτή ἡ δωρεά τοῦ Θεοῦ πρὸς τή Σιέρρα Λεόνε, ἔγιναν τό μῆλον τῆς ἔριδος ὄχι πρὸς διαχείριση καί οἰκονομία ἐπ' ὠφελεία τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἀλλὰ πρὸς ἄρπαγή καί ἐκμετάλλευση, προκαλώντας βαθιές πληγές στήν εἰρηνική συνύπαρξη τῶν κατοίκων τῆς χώρας αὐτῆς. Στήν ἐπούληση τῶν πληγῶν αὐτῶν ζητᾶ νά συμβάλῃ με κάθε δυνατό τρόπο – πνευματικά, ἐκπαιδευτικά, ἰατρικά, βιοποριστικά – ἡ σύγχρονη αὐτή «*Βασιλειάδα*».

Περιδιαβάζοντας τίς ἐγκαταστάσεις της, στό μυαλό μου ἤρθε αὐτό πού εἶπε ὁ κορυφαῖος Κρητικός στοχαστής: «*Υπάρχει στόν κόσμον τοῦτον ἓνας μυστικός νόμος – ἂν δέν ὑπῆρχε, ὁ κόσμος θά ἦταν ἀπό χιλιάδες χρόνια χαμένος – σκληρός καί ἀπαρβίαστος: τό κακό πάντα στήν ἀρχή θριαμβεύει καί πάντα στό τέλος νικᾶται*». Καί πράγματι νικᾶται, ὅταν ἀνακαλύψουμε τόν Θεό πού κατοικεῖ μέσα μας.

Αὐτό εἶναι καί τό ζητούμενο στοῦς χαλεπούς καιρούς τῆς οικονομικῆς κρίσης πού βιώνουμε. Τώρα πού δραματικά ἀνατρέπονται τὰ μέχρι χθές δεδομένα τῆς ζωῆς μας. Τώρα πού μέ πίκρα ἀναπολοῦμε τί χάνουμε. Τώρα πού δραστικά κουρεύονται ὄνειρα, ἐλπίδες καί σχέδια.

Αὐτό πού μέ τρόπο συνταρακτικό βίωσα ἐκεῖνο τό ἀπόγευμα τῆς 23^{ης} Φεβρουαρίου 2012 στό Ἱεραποστολικό Κέντρο Ἁγίου Μωυσέως τοῦ Αἰθίοπος στό Waterloo τῆς Σιέρρα Λεόνε, ἦταν ὅτι, ἀκόμα καί ὅταν ὅλα χαθοῦν, ἀναπαλητοῦται μένει ἐντός μας τό δικαίωμα νά ἀγαπᾶμε τόν Θεό στόν πλησίον καί νά ἀγαπᾶμε τόν πλησίον γιά χάρη τοῦ Θεοῦ. Τόν πλησίον πού μπορεῖ νά εἶναι γιά ἐμᾶς ξένος, ἀλλὰ πάντοτε εἶναι καί συγγενής!

Αὐτή ἡ ἀγάπη, ὅταν ὁ ἄνθρωπος σταθεῖ καί πάλι στά πόδια του καί βιώσει τήν προσωπική του ἀνάσταση, ἀποτελεῖ τήν ἀκατάλυτη μαγιά πού ἀναπλάθει τόν ἄνθρωπο στίς γνήσιες διαστάσεις του, στό αὐθεντικό βάθος πού τόν ἔστησε ὁ Θεός. Ἐναπλάθει τόν ἄνθρωπο ὄχι στό ἀτομικό εἶναι, ἀλλὰ στό κοινό ὑπάρχειν.

Μπορεῖ νά ἐπέστρεψα στήν Ἀλεξάνδρεια, ὡστόσο ἓνα κομμάτι τοῦ ἑαυτοῦ μου ἔχει μείνει ἐκεῖ σέ αὐτή τή γωνιά τῆς Ἀφρικῆς πού δέν χαμηλώνει τό βλέμμα ἠττημένα στή γῆ, ἀλλὰ ἐλπιδοφόρα πρὸς τόν οὐρανό. Ἔδωσα μιά ὑπόσχεση καί σήμερα τήν κάνω πράξη: νά μοιρασῶ τήν ἐμπειρία πού βίωσα μέ ὅλο τόν κόσμον.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΥΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ¹

Ἐπισκόπου Ἀμβροσίου Ζωγράφου
Μητροπολίτου Κορέας

“Ὅταν γίνεται λόγος περί Ἱεραποστολῆς ἢ σκέψη μας συνήθως φαντάζεται ὠραῖες εἰκόνες καί ρομαντικές ἱστορίες μέ ἄθροα προσέλευση πιστῶν, ὁμαδικές βαπτίσεις, φιλανθρωπικές ἐκδηλώσεις πρὸς τοὺς φτωχοὺς, κ.λπ. Ἀλλὰ Ἱεραποστολή δέν εἶναι αὐτό, ἰδιαιτέρως στίς χώρες τῆς Ἑνω Ἀνατολῆς.

Τό πρόβλημα πού θίγει τό ἀνά χεῖρας ἄρθρο βρῖσκεται ἀπό καιροῦ, ὡς μή ὠφείλει, στήν ἐπικαιρότητα καί ὀρθοδόξων χωρῶν ὅπως ἡ Ἑλλάδα², μέ πολλοτικές ἀντιπαραθέσεις καί ἀντιλογίες.

Ἐλπίζουμε ὅτι οἱ ἐμπειρίες ἀπό τήν Ἑνω Ἀνατολή νά εἶναι ὠφέλιμες καί γιά τήν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή.

Ἀσφαλῶς δέν πρόκειται νά προβοῦμε σέ θεωρητικές ἀναλύσεις καί τοποθετήσεις ἐπί τοῦ θέματος παραβιάζοντας, ἐνδεχομένως, ἀνοικτές θύρες. Ἀπλῶς καί μόνον θά ἀρκεσθοῦμε στήν κατάθεση κάποιων προσωπικῶν ἐμπειριῶν ἀπό τόν χώρο τῆς διακονίας μας γιά τό μεγάλο καί ἐπώδυνο θέμα τῆς καύσης τῶν νεκρῶν.

* * *

Ὁ πονεμένος πατέρας ἔξω ἀπό τήν ἐντατική μέγαν νοσοκομείου τῆς Σεούλ, στό ὁποῖο νοσηλεύεται σέ κωματώδη κατάσταση ὁ μονάκριβος γιός του, μόλις μᾶς βλέπει γονατίζει μπροστά μας καί παρακαλεῖ νά προσευχηθοῦμε γιά τό ἄρρωστο παιδί του. Ἡ στιγμή εἶναι συγκλονιστική. Θυμίζει ἕναν ἄλλο πονεμένο πατέρα, τόν Ἰάειρο τῆς σχετικῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς. (Λκ. 8:41) Μέ μάσκες, ἰατρικές φόρμες καί ἄλλες ὑγειονομικές προφυλάξεις μπαίνουμε στό δωμάτιο. Ἀντικρίζουμε ἕνα σκελετωμένο ἀπό τήν λευχαιμία παιδί, πού ἀναπνέει μέ τεχνική ὑποστήριξη. Προσευχόμαστε τά πέντε μόνο λεπτά πού μᾶς ἐπιτρέπουν νά παραμείνουμε στό δωμάτιο καί βγαίνουμε ἔξω συγκλονισμένοι ἀπό τό θέαμα τοῦ 15χρονο παλικάριου πού χαροπαλεύει. Στόν προθάλαμο ἀναμονῆς οἱ σταυρωμένοι γονεῖς του ξημεροβραδιάζονται πάνω σ' ἕνα παγκάκι ἐδῶ καί ἕνα χρόνο περιμένοντας νά δοῦν τί θά ξημερώσει ἡ αὐριανή μέρα.

Στήν κατασκήνωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας ὁργανώθηκε ἀμέσως “ἐκστρατεία” προσευχῆς. Ἀναφέρθηκε στά παιδιά τό τραγικό περιστατικό τοῦ συνομήλικού τους καί ταυτόχρονα τονίστηκε ἡ δύ-

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορέας κ. Ἀμβρόσιος ἐκφωνεῖ τὴν ὁμιλίαν ἐνώπιον τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ναμη τῆς ὁμαδικῆς προσευχῆς τῶν παιδιῶν “ἐπ’ ἐκκλησίας”. Ἔτσι πρῶτῃ καὶ βράδῃ στό εἰδικό αίτημα τοῦ ἱερέα: “Ἦπερ ὑγείας τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Σωτηρίου...” οἱ κατασκηνωτές ὁμοθυμαδόν ἔκραζαν πρὸς τὸν Θεό τὸ “Τσουγιό Πουλισανχί Γιokισσό = Κύριε, ἐλέησον”. Πρὸς τὸ τέλος τῆς κατασκίνωσης ἔφθασε ἡ χαρμόσυνη πληροφορία ὅτι ὁ Σωτήρης ἀνάνηψε ἀπὸ τὸ κῶμα καὶ βγήκε ἀπὸ τὴν ἐντατική. Τὸν ἐπισκεφθήκαμε σέ κανονικό δωμάτιο καὶ τοῦ μεταδώσαμε τὴν θ. Κοινωνία. Ἡ μητέρα του μᾶς εἶπε πὼς οἱ γιατροὶ δέν πίστευαν στὴν τροπὴ πού πήρε τὸ πρόβλημα τῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ της. Ἡ ἴδια πίστευε πὼς ἔγινε θαῦμα!

Μετά ἀπὸ δύο μῆνες ὁμως, ξαφνικά τὰ πράγματα ἀλλοίαξαν. Ἐνα ἀπόγευμα ὁ Σωτήρης ἄφησε τὴν τελευταία του πνοή στὴν γῆ γιὰ νὰ ξεκουραστεῖ “ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ”. Πρὶν ἐκπνεύσει μᾶς τηλεφώνησε ἡ μητέρα του γιὰ νὰ κάνουμε μιά ὕστατη προσευχή γιὰ τὸ παιδί της. Τρέξαμε στό νοσοκομεῖο ἀλλὰ δέν τὸν προλάβαμε. Ὁ Σωτήρης εἶχε φύγει, ἀφήνοντας ἀβάστακτο πόνο καὶ ἀπερίγραπτη ὀδύνη στοὺς γονεῖς του, στὴν μικρότερη ἀδελφοῦλα του, στοὺς συγ-

γενεῖς του καὶ σέ ὄλους ἐμᾶς πού τὸν γνωρίσαμε πρὶν ἀπὸ πέντε μῆνες κατὰ τὴν διαδικασία τῆς εισόδου του στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας.

Κανένας ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του δέν ἦταν Ὁρθόδοξος. Μόνος του ὁ Σωτήρης βρῆκε τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ψάχνοντας στό διαδίκτυο. Ὁ πατέρας του, κατὰ ἀγαθὴ συγκυρία, στὴν Τράπεζα πού ἐργαζόταν εἶχε ἓναν συνάδελφο Ὁρθόδοξο. Ἔτσι ἔγινε κατὰ τὴν ἐπιθυμία τοῦ Σωτήρη ὁ σύνδεσμός του μετὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Γνωρίστηκε μετὰ τὸν π. Παῦλο ἀπὸ τὴν ἐνορία μας στό Οὐλσάν, ἔνωσε ψυχικὴ ἀνακούφιση ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία μαζί του καὶ ἔτσι οἱ γονεῖς του ὑπέκυψαν στὴν ἐπιθυμία τοῦ παιδιοῦ τους καὶ δέχτηκαν νὰ βαπτιστεῖ. Ἡ βάπτισή του ἔγινε μετὰ ἡμετέροιο γιατί, λόγῳ ὑγείας, δέν ἐπιτρεπόταν νὰ μπεῖ σέ νερό.

Τὸ ἴδιο βράδῃ τῆς κοιμήσεως τοῦ Σωτήρη οἱ γονεῖς μετέφεραν τὴ σωρό του ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο τῆς Σεούλ στό Οὐλσάν. Στὴν προσπάθειά μας νὰ συμπαρασταθοῦμε ὅσο μπορούσαμε στὴν οἰκογένεια, βρεθήκαμε ἀμέσως ἀντιμέτωποι μετὰ ἓνα δύσκολο δίλημμα. Πὼς θὰ γίνει ἡ κηδεῖα; Μετὰ τὴν διαδικασία τῆς

ταφῆς ἢ τῆς καύσης³; Ἐξηγήσαμε, συμβουλέψαμε, παρακαλέσαμε. Προτείναμε νά γίνει ἡ ταφή δωρεάν στό ὀρθόδοξο κοιμητήριο τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄλλιά εἰς μάτην. Ἡ ἀπόφαση ἦταν οικογενειακῶς εἰλημμένη ἀσυζητητί. Καύση! Ὁ Σωτήρης πρέπει νά καεῖ. Γιατί; Ἀπλούστατα, γιατί αὐτό ἐπιβάλλει ἡ κορεατική παράδοση⁴.

Ὅταν εἶδαμε πῶς ἦταν ἀδύνατον νά ὑπερβοῦμε τήν ἀπόφαση τῆς οἰκογένειας, προσπαθήσαμε νά περισώσουμε ὅ,τι ἦταν δυνατόν. Προτείναμε νά ψαλλεῖ ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία σύμφωνα μέ τό ὀρθόδοξο τυπικό στόν ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Διονυσίου στό Οὐλσάν. Οὔτε αὐτό ἔγινε δεκτό γιατί δέν ταίριαζε χρονικά μέ τό πρόγραμμα τῆς κηδείας! Ἡ πομπή θά ξεκινοῦσε τό πρωί ἀπό τό νεκροπομπεῖο. Θά περνοῦσε ἀπό τό Λύκειο στό ὁποῖο φοιτοῦσε ὁ Σωτήρης, γιά νά τόν ἀποχαιρετήσουν οἱ καθηγητές καί οἱ συμμαθητές του. Θά συνέχιζε τό πέρασμά της ἀπό τό σπίτι του καί κατόπιν θά κατέληγε στό μακρινό πατρικό χωριό γιά νά γίνει ἡ ἀποτεφρωσή του. Ἔτσι, κατ' οἰκονομίαν, ὡς μόνος τόπος γιά νά κάνουμε μιά ἐξόδιο προσευχή γιά τό παιδί ἦταν ὁ μακάβριος χώρος τοῦ ἀποτεφρωτηρίου⁵.

Τά μέλη τῆς οἰκογένειας καί οἱ συγγενεῖς ἐπιβίβαστηκαν σέ εἰδικό πούλμαν, πού χρησιμεύει ὡς νεκροφόρα. Τό πούλμαν – νεκροφόρα μέ τήν φωτογραφία τοῦ Σωτήρη στό πρῶτο κάθισμα πίσω ἀπό τόν ὁδηγό καί τό φέρετρο σέ εἰδικά διαμορφωμένο χώρο κάτω στίς ἀποσκευές ξεκίνησε τό ταξίδι του. Ὅταν ἔφτασαν στόν χώρο τῆς καύσης κατέβηκαν ὅλοι. Οἱ φίλοι του ἔπιασαν τό φέρετρο καί ξεκίνησε ἡ πομπή προπορευομένης τῆς φωτογραφίας. Μπροστά ἀπό τοὺς ἀριθμημένους φούρνους, τοὺς λεγόμενους ἀποτεφρωτήρες, γιά νά ξέρουν οἱ συγγενεῖς σέ ποιό φούρνο καίγεται ὁ δικός τους ἄνθρωπος, ὑπάρχουν μέ ἀντίστοιχα νούμερα μικροί θαλαμίσκοι, μέ τζαμαρία μπροστά γιά νά ὑπάρχει ὀπτική ἐπαφή μέ τόν ἀντίστοιχο ἀποτεφρωτήρα. Σ' ἓναν ἀπ' αὐτούς, στό νούμερο 5, ψάλλαμε τήν ὀρθόδοξη ἀκολουθία τοῦ Μνημοσύνου. Σκόπιμα προσθέσαμε ὠρισμένους ἀπό τοὺς ὑπέροχους παραμυθητικούς ὕμνους τοῦ ἱεροῦ Δαμασκηνοῦ καί τήν ἀνάγνωση τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας. Γιά νά ἀκούσουν οἱ παρευρισκόμενοι μή ὀρθόδοξοι καί μή χριστιανοί ὅτι ὁ Σωτήρης “μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζῶήν” γιατί ὁ Χριστός εἶναι “ἡ ἀνάστασις καί ἡ ζῶή”.

Ὁ ἱερός ναός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτήρος στό Ὄρθόδοξο Κοιμητήριο τῆς Κορέας.

Στούς παράπλευρους θαλαμίσκους βουδδιστές μοναχοί κτυπώντας τά χαρακτηριστικά ξύλινα καμπανάκια τους (;), ρωμαιοκαθολικοί ἱερεῖς, πάστορες, ὅλοι ἔληγαν τίς δικές τους προσευχές μεγαλοφώνως.

Τό φέρετρο πάνω σ' ἓνα σιδερένιο τραπέζι μέ ρόδες βρίσκεται μπροστά στήν πόρτα τοῦ ἀποτεφρωτήρα. Ὁ ὑπάλληλος (νεκροκαύστης κατά τό νεκροθάφτης) μέ στολή, καπέλο καί ἄσπρα γάντια, μᾶς χαιρετάει μέ τήν συνηθισμένη ἀσιατική ὑπόκλιση καί πατάει τό κουμπί. Ἡ πόρτα τοῦ ἀποτεφρωτήρα ἀνοίγει καί ὁ ὑπάλληλος σπρώχνει τό φέρετρο μέσα. Ἡ πόρτα ξανακλίνει αὐτόματα σάν ἀσανέφρ. Ὁ ὑπάλληλος ξανακάνει ὑπόκλιση στοὺς συγγενεῖς, πού θρηνοῦν ἀπαραμύθητοι, καί πατάει τό κουμπί γιά νά ἀνάψει ὁ φούρνος. Ἀνάβει ἓνα κόκκινο φῶς, πού σηματοδοτεῖ τήν ἀρχή τοῦ τέλους. Κάθονται ὅλοι βουβοί καί κοιτοῦν. Τό μακάβριο θέαμα κόβει τήν μιλιὰ, στεγνώνει τά δάκρυα, ἠσυχίζει τά γόνατα. Μετά ἀπό κάμποση ὥρα ἀπαρακλήτης ἀναμονῆς μέ βαριά βήματα βγαίνουν ὅλοι ἀπό τόν θάλαμο γιά νά πᾶνε στό παραπλήσιο ἐστιατόριο. Ὅλα εἶναι κανονισμένα ἀπό τό γραφεῖο τελετῶν. Ἐκεῖ στό ἐστιατόριο, καθ' ὄν χρόνον καίγεται ὁ Σωτήρης, οἱ οἰκεῖοι του τρῶνε σχεδόν ἀμίλητοι. Πού καί πού ἀκούγεται καί καμιά κουβέντα τῆς παρηγοριάς.

Τό κάψιμο τοῦ νεκροῦ χρειάζεται περίπου τρεῖς ὥρες. Μετά τό φαγητό οἱ συγγενεῖς σιγά σιγά πλησιάζουν ἓνας ἓνας τόν θαλαμίσκο μπροστά ἀπό τόν ἀποτεφρωτήρα μέ τό νούμερο 5. Τό κόκκινο φῶς μπροστά ἀπό τήν πόρτα τοῦ ἀποτεφρωτήρα ἔχει δώσει τήν θέση του στό πορτοκαλί καί μετά ἀπό μισή

Τάφοι ιερών στο Ὅρθόδοξο Κοιμητήριο τῆς Κορέας.

ώρα ἀναμονῆς ἀνάβει τό πράσινο. Δεῖγμα ὅτι ὁ Σωτήρης, τό ψηλὸ καὶ ἀθλητικὸ παλικαράκι (ἦταν πρωταθλητὴς στὸ τρέξιμο τῶν 100 μέτρων. Τό 2009 συμμετείχε σέ πρωτάθλημα στήν Γερμανία), μέ τό γλυκὸ καὶ εὐγενικὸ πρόσωπο, ἔχει ἀποτεφρωθεῖ. Ὅλοι τώρα περιμένουν μέ ἀγωνία “ἰδεῖν τό τέλος”. Νά ἀνοίξει ἡ πόρτα τοῦ ἀποτεφρωτήρα. Ἀνοίγει καὶ ἡ ἀνάσα μας κόβεται. Ἀτενίζουμε τό σιδερένιο τραπέζι καὶ πάνω του τὰ ἀποτεφρωμένα κόκκαλα τοῦ Σωτήρη. Ἴδε ὁ ἄνθρωπος! Ἡ μάνα καὶ ὁ πατέρας φωνάζουν μ’ ὄση δύναμη τοὺς ἔχει ἀπομείνει. Μέ τὰ χέρια τους κτυποῦν ἀπεγνωσμένα τό κεφάλι καὶ τό στήθος τους, σάν τραγικὲς φιγούρες ἀρχαίου δράματος. Ὁ υπάλληλος μᾶς ξανακάνει ὑπόκλιση καὶ φέρνει τό κινούμενο τραπέζι σ’ ἓνα παρακείμενο σιδερένιο πάγκο μπροστὰ ἀπὸ τὸν ὁποῖο βρίσκεται ἄλλος υπάλληλος μέ στολή καὶ γάντια κι αὐτός, τοῦ ὁποῖου ἡ δουλειὰ εἶναι... νά θραύει τὰ ὀστᾶ. Μ’ ἓνα μεταλλικὸ φαράσι παίρνει ἀπὸ τό τραπέζι τὴν στάχτη τῶν ὀστῶν καὶ τὰ ἐναπομείναντα ἄθραυστα ἀκόμη ὀστᾶ τοῦ Σωτήρη καὶ τὰ τοποθετεῖ σέ ἀπλωμένες ἄσπρες κόλληδες χαρτιοῦ στὸν πάγκο. Ἐκεῖ μέ ἓνα σιδερένιο ἐργαλεῖο θραύει τὰ ὀστᾶ καὶ κατόπιν τὰ τοποθετεῖ ὅλα σέ μία μηχανή (σάν τὴν κρεατομηχανή) γιὰ νά τὰ κονιορτοποιήσει. Κατόπιν ρίχνει τὴν σκόνη μέσα σ’ ἓνα πήλινο δοχεῖο, τό ὁποῖο μία υπάλληλος, κι αὐτὴ μέ τὴν στολή καὶ τὰ γάντια τῆς τό τυλίγει μέ ἐπιδεξιότητα μέ-

σα σέ πάνινο ἄσπρο κάλυμμα. Τό δένει μέ μιὰ μαύρη κορδέλλα, στήν ὁποία εἶναι γραμμένο τό κορεατικὸ ὄνομα τοῦ Σωτήρη. Ὅλα αὐτὰ διαδραματίζονται μπροστὰ μας σέ ἀπόσταση ἀναπνοῆς. Ἀφοῦ τελείωσαν ὅλα καλοῦν τοὺς γονεῖς νά παραλάβουν τὴν τέφρα τοῦ παιδιοῦ τους. “Θρῆνος καὶ ὀδυρμός πολὺς”! Σφίγγουν στήν ἀγκαλιά τους τό δοχεῖο μέ τὴν τέφρα τοῦ παιδιοῦ τους. Τό δοχεῖο περνάει ἀλλεπάλληλα καὶ διαδοχικὰ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἑνὸς γονιοῦ στὸν ἄλλο. Εἶναι εὐδιάκριτη ἡ ψυχολογικὴ ἀνάγκη γιὰ νά ἔχουν μιὰ ὕστατη σωματικὴ ἐπαφή μέ τό παιδί τους. Ματώνει ἡ καρδιά σου νά τοὺς βλέπεις. Πῶς νά βρεθοῦν κατάλληλες λέξεις νά περιγράψουν τίς τραγικὲς στιγμές!

Ξανασχηματίζεται ἡ νεκρικὴ πομπή. Προπορεύεται ἡ φωτογραφία τοῦ Σωτήρη καὶ ἀκολουθεῖ ἡ τέφρα του. Ὅλοι κατευθύνονται βουβοί πρὸς τό πούλημαν γιὰ τὴν τελευταία πράξη τῆς τραγωδίας. Φτάνουν σέ κοινὸ κοιμητήριό⁶ καὶ ἐκεῖ πετοῦν τὴν τέφρα μέσα σέ μιὰ πελώρια τεφροδόχο διαστάσεων 5x3 καὶ ὕψους 2 μέτρων περίπου. Δύσκολο νά ὑπολογίσει κανεὶς πόσοι ἄλλοι συνάνθρωποι ἔχουν πεταχτεῖ στήν ἴδια τεφροδόχο. Τὴν ὥρα πού ὁ πατέρας, κατὰ τὴν παράδοση, πετάει ἀπὸ ψηλά τὴν στάχτη τοῦ παιδιοῦ του στὸν λάκκο, κατὰ σύμπτωση φυσάει λεπτὸς ἄνεμος μέ ἀποτέλεσμα ἓνα μέρος τῆς νά σκορπίζεται στὸν ἄερα. Μόρια τῆς τέφρας ἀναπνεύσαμε!

Δέν μπορούμε νά ἡσυχάσουμε καθὼς σκεφτόμαστε τὸν βάνουσο τρόπο μέ τὸν ὁποῖο ἐξαφανίστηκε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ὁ Σωτήρης μας. Νιώθουμε τύψεις μήπως δέν κάναμε ὅ,τι ἔπρεπε γιὰ νά ἀποφευχθεῖ ἡ καύση ἑνὸς νεοφώτιστου παιδιοῦ, πού μέ τό “Ἅγιο Βάπτισμα τό ὁποῖο ἔλαβε καὶ τό σκληρὸ μάρτυριο τῆς δοκιμασίας πού πέρασε, ἔγινε “ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ”. Ἦταν ἓνας ἄγγελος μέ ἰληρὸ πρόσωπο, παρά τὸν πόνο τῆς ἀρρώστιας του. Συγχώρεσέ μας Σωτήρη πού δέν γλιτώσαμε τό ἅγιασμένο λείψανό σου ἀπὸ τὴν πυρά.

Καὶ ἀπ’ τὴν ἄλληλη ἠλουύμαστε ἀφάνταστα τοὺς ταλαίπωρους γονεῖς του. Πῶς νά τοὺς παρηγορήσει κανεὶς; Ἡ ἀπάνθρωπη συνήθεια τῆς καύσης τῶν νεκρῶν τοὺς στέρησε τὴν δυνατότητα νά τοῦ δώσουν τὸν τελευταῖο ἀσπασμό. Νά πᾶνε στὸν τάφο τοῦ παιδιοῦ τους. Νά νιώσουν ὅτι τό ἔχουν κοντὰ τους. Νά τοῦ προσφέρουν τὰ ἄνθη τῆς ἀγάπης τους καὶ νά γευθοῦν τό βάλισμα τῆς παραμυθίας πού χαρίζουν

τά δάκρυα καί οι προσευχές μπροστά στον τάφο. Τώρα βιώνουν τό απόλυτο κενό, τήν απόλυτη απώλεια του Σωτήρη τους. Δέν ἔμεινε τίποτε πού νά θυμίζει τό παιδί τους. Καί τά ρούχα του ἀκόμη, σύμφωνα μέ τά κορεατικά ἔθιμα, πρέπει νά καοῦν, γιά νά μή μείνει τίποτα!

Ἡ ζωή, ὡς γνωστόν, δέν γεννιέται ξαφνικά. Κυφορεῖται ἐννέα ὀλόκληρους μῆνες. Ὅλο αὐτό τό διάστημα προετοιμαζόμαστε γιά τήν ὑποδοχή της. Ἀντίθετα μέ τήν καύση ἡ ζωή τελειώνει ἀπότομα, ἀκαριαία. Ὁ θάνατος γίνεται τόσο βίαιος. Οἱ συγγενεῖς καί οἱ γνωστοί δέν προλαβαίνουν νά συνειδητοποιήσουν τί ἔγινε. Ἀντίθετα ὁ τάφος καί ὁ χρόνος, ὅπως τά ἔχει οἰκονομήσει ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, λειτουργοῦν θεραπευτικά. Σιγά σιγά ὄλοι ἐξοικειώνονται μέ τό γεγονός καί συμβιβάζονται μέ τήν ἰδέα τοῦ ἀποχωρισμοῦ τοῦ προσφιλοῦς τους προσώπου.

* * *

Καί οἱ δύο γονεῖς τήν Κυριακή ἀνέληπιστα ἐκκλησιάστηκαν στήν ἐνορία μας τοῦ Ἁγίου Διονυσίου στό Οὐλήσαν. Ἡ συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας στόν πόνο τους ὄλο τό διάστημα τῆς περιπέτειας τοῦ παιδιοῦ τους φαίνεται πώς τοῦς "ἄγγιξε". Τήν Κυριακή μετά τήν θ. Λειτουργία στό γεῦμα τῆς ἀγάπης, πού πάντοτε ἀκολουθεῖ γιά ὄλους, καταλάβαμε τό ΠΩΣ τῆς ἔλλειψής τους στόν ναό. Ὁ Σωτήρης πρὶν πεθάνει εἶπε στήν μητέρα του: *"Μαμά, ἐγώ θά πεθάνω. Ἐσύ, ὁ μπαμπάς καί ἡ ἀδελφοῦλα μου θέλω νά γίνετε ὀρθόδοξοι, γιατί ἡ Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη ἀληθινή Ἐκκλησία"*. Ἔτσι τώρα ὄλοι ἀνήκουν στήν τάξη τῶν κατηχομένων γιά νά γίνουν Ὄρθόδοξοι. Ὁ Θεός βοηθός!

Ὁ τρόπος καύσης τῶν νεκρῶν πού περιγράψαμε ἔχει γίνει μέ τήν σύγχρονη τεχνολογία ὑπόθεση πατήματος ἠλεκτρικῶν κουμπιῶν. Γι' αὐτό τόν λόγο θά μπορούσε ἴσως νά ἰσχυρισθεῖ κανεῖς ὅτι δέν ἔχει τήν φρίκη, πού παρουσιάζει ἡ καύση τῶν νεκρῶν πάνω σέ στιβάδα ξύλων εἰς κοινήν θεά στήν πλταία τοῦ χωριοῦ μέ τήν μυρωδιά τοῦ ψημένου κρέατος τοῦ νεκροῦ ὅπως π.χ. στήν Ἰνδία καί σ' ἄλλες χώρες τῆς Νοτιοανατολικῆς Ἀσίας, πού ὑπολείπονται σέ τεχνολογία καί ἀνάπτυξη. Ὅμως τό μέγιστο πρόβλημα παραμένει τό ἴδιο. Ἡ ὄλη διαδικασία ἀποτέφρωσης, μέ τόν προηγμένο ἢ τόν πρωτόγονο τρόπο, εἶναι τό ἴδιο μηδενιστική. Κι αὐτή ἀκριβῶς ἡ μηδενιστική ἀντίληψη περί ζωῆς πού περικληῖει, ἐρμηνεύει γιατί

Τρισάγιο στόν τάφο ὀρθόδοξου Κορεάτη, στό Κοιμητήριο τῆς ἐν Κορέᾳ Ἐ

στὶς χώρες τῆς Νοτιοανατολικῆς Ἀσίας ὑπάρχει τόσο πολύ μεγάλο ποσοστό αὐτοκτονιῶν, μέ ὑψηλότερο αὐτό τῆς Κορέας⁸.

* * *

Στίς σαράντα μέρες ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Σωτήρη προγραμματίσαμε τήν τέλεση τοῦ τεσσαρακονθήμερου μνημοσύνου του. Στήν θ. Λειτουργία καί στό Μνημόσυνο συμμετεῖχε καί μία εἰκοσιπενταμελής ὁμάδα νέων τῆς Ἐνωσῆς Ὄρθόδοξης Νεολαίας Κορέας Syndesmos. Ἡ μητέρα τοῦ Σωτήρη ἔφτιαξε κόλληβα ἀπό ρύζι ὅπως τήν δίδαξε ἡ Κορεάτισσα Πρεσβυτέρα Χάρις. Οἱ γονεῖς καί ἡ ἀδελφή τοῦ Σωτήρη ἔφεραν τά κόλληβα καί τήν φωτογραφία του νωρίς στόν ναό. Στήν θ. Λειτουργία ἔψαλαν πολύ κατασκευτικά οἱ νέοι μας. Στό τέλος τελέστηκε τό Μνημόσυνο, στό ὁποῖο ὁ ἐπίσκοπος κάλεσε ὄλους τοῦς συμμετέχοντες νά προσευχηθοῦν ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Σωτήρη. Στό τέλος τοῦ Μνημοσύνου ἡ μητέρα μαζί μέ τά κόλληβα μοίρασε καί ἓνα φωτοτυπημένο χαρτί στό ὁποῖο ὑπῆρχαν ὠρισμένες ἀπό τίς τελευταῖες σκέψεις τοῦ παιδιοῦ της. Τίς παραθέτω μεταφρασμένες στά ἑλληνικά:

Τώρα πού ἔχω λευκαίμία καί δέν μπορῶ νά πάω στό σχολεῖο μετανιώνω γιατί δέν διάβαζα πολύ ὅταν ἤμουν καλά.

κκλησίας.

Νιώθω εὐτυχισμένος πού μπορῶ καί ἀναπνέω κάποιες φορές χωρὶς τὴν μάσκα ὀξυγόνου καὶ τὴν τεχνική ἀναπνοή.

Ἐξ αἰτίας τοῦ βήχα περνᾶω ὅλη τὴν νύχτα ξάγρυννος. Σήμερα κοιμήθηκα λίγο καθιστός. Ζηλεύω τὴν μητέρα μου πού τὴν βλέπω δίπλα μου νά λαγοκοιμᾶται.

Πονᾶω συνέχεια. Ἀκόμη κι ὅταν τρώω. Δέν εἶναι ζωὴ αὐτή.

Πόσο πολῦτιμο ἀγαθὸ εἶναι ἡ υγεία; Νά μπορεῖς νά ἀναπνέεις, νά τρώς καὶ νά κοιμᾶσαι χωρὶς προβλήματα!

Νιώθω χαρούμενος ὅταν μπορῶ νά διαβάζω.

Θά ἤθελα νά εἶχα ζήσει πιό σωστά. Δυστυχῶς ὅμως δέν σκεπτόμουν πόση ἀξία ἔχει ἡ υγεία. Τὴν θεωροῦσα σάν κάτι τὸ δεδομένο, ἀλλὰ δέν εἶναι.

Τώρα κατάλαβα ὅτι:

Πρῶτον εἶναι ἡ ἀνθρωπιά.

Δεύτερον εἶναι ἡ υγεία.

Ἡ γνώση ἔρχεται μετὰ ἀπ' αὐτά.

Στὸ κοινὸ γεῦμα ἀγάπης πού ἀκολούθησε καὶ στὸ ὁποῖο συμμετείχαν ἐκτός ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ τὴν ἀδελφή τοῦ Σωτήρη, ἡ γιαγιά του, οἱ θεῖοι καὶ οἱ θείες του καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ναυτικοὶ ἢ ἐργαζόμενοι στὰ ναυπηγεῖα τῆς HUNDAI, διαβάσαμε κορεατι-

κά καὶ ἑλληνικά τὸ ὡς ἄνω κείμενο καὶ οἱ νέοι ἔψαλλαν τρεῖς ὕμνους ἀφιερωμένους στὴ μνήμη του.

Τὸ τεσσαρακονθήμερο Μνημόσυνο ἦταν στὴν πραγματικότητα μιὰ ἀναστάσιμη ἀνάσα γιὰ ὅλους μας. Τὴν "ὀσμὴ θανάτου" τῆς ἀποτρόπαιας καύσης τὴν διέπλυσε ἡ ζωοποιὸς Ἀνάσταση, ὅπως τὴν βιώνουμε στὴν ὀρθόδοξη Πατρεία μας. Τὸ μήνυμα τῆς Ἀνάστασης ἔκανε νά ξανανθίσει δειλὰ δειλὰ τὸ χαμόγελο στὰ πικραμένα χεῖλη τῶν πονεμένων γονιῶν καὶ συγγενῶν τοῦ Σωτήρη.

Σημειώσεις

1. Ἡ παροῦσα ὁμιλία δόθηκε τὴν 3^η Μαρτίου 2011 στὴν Πατριαρχικὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρουσίᾳ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Βαρθολομαίου, μελῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ τῆς Ὀμογένειας.

2. Βλ. π.χ. τὴν κοινὴ ἀπόφαση τῶν συναρμόδιων ὑπουργῶν Περιβάλλοντος, Ἐσωτερικῶν καὶ Ὑγείας (ΦΕΚ 745/Β/31/5/2010) γιὰ τὴν ρύθμιση καὶ λειτουργία τῶν κέντρων ἀποτέφρωσης.

3. Στὴν Κορέα ἐπικρατοῦν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ οἱ δύο τρόποι ταφῆς. Τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει πολὺ μεγάλη ἱστορία, ἡ ἀνάπτυξη τῆς ὁποίας ξεφεύγει τοῦ σκοποῦ τοῦ παρόντος ἄρθρου. Ἐὰς μᾶς ἐπιτραπεῖ ὅμως πολὺ σύντομα νά σημειώσουμε τὰ ἑξῆς: Ἀπὸ ἐποχὴ σέ ἐποχὴ ὑπερσιχθεῖ ἡ ταφὴ ἢ ἡ καύση ἀνάλογα μὲ τὸ ποιά θρησκευτικὴ παράδοση ἐπηρεάζει περισσότερο τὸν λαό. Οἱ βουδδιστές π.χ. ἐφαρμόζουν κατὰ τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ τὴν καύση τῶν νεκρῶν. Ὅσοι ἀκολουθοῦν στὴν ζωὴ τους τὸν Κομφουκιανισμό ἢ τὸν Σαμμανισμό τηροῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ταφὴ. Οἱ Χριστιανοὶ (Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Προτεστάντες) τηροῦσαν μέχρι πρότινος αὐστηρὰ τὴν ταφὴ, ἀλλὰ τὴν τελευταία δεκαετία ἄλλαξαν τακτικὴ καὶ ἐπιτρέπουν στοὺς πιστοὺς τὴν καύση τῶν νεκρῶν τους. Ἀκολούθησαν αὐτὴ τὴν τακτικὴ γιὰ τὰ τελευταῖα δέκα-εἴκοσι χρόνια προτιμᾶται ἀπὸ τοὺς περισσότερους ἡ καύση τῶν νεκρῶν ὡς οἰκονομικότερη καὶ εὐκολότερη λύση. Ἡ ἀγορὰ π.χ. μιᾶς ἐκτάσεως διαστάσεων 2Χ3,3 m. γιὰ τὴν δημιουργία τάφου κοστίζει 15.000.000 γουόν, δηλαδή 9.700 χιλιάδες περίπου εὐρώ. Σ' αὐτὸ τὸ ὑπερβολικὸ ποσὸν συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ κόστος γιὰ δέκα χρόνια δωρεάν service, πού σημαίνει τὴν περιποίηση τοῦ τάφου (κόψιμο γκαζόν, ξεβοτάνισμα, φύτευμα λουλουδιῶν κ.λπ.) Τὸ κόστος τῆς καύσης ἀνέρχεται σὲ ποσὸν τοῦ 3.000.000 γουόν, δηλαδή 1.950 περίπου εὐρώ. (Γιὰ τὴν καύση τῶν παιδιῶν τὸ κόστος εἶναι χαμηλότερο.) Σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀρμόδιου Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ Πρόνοιας τῆς Ν. Κορέας τὸ 2008 κηδεύτηκαν διὰ τῆς ταφῆς τὸ 38,1% τῶν ἀποθανόντων ἐνῶ τὸ 61,9% χρησιμοποίησαν τὴν καύση. Τὸ 2010 ἡ καύση τῶν νεκρῶν ξεπέρασε τὸ 70%. Ὁ βαθύτερος λόγος, ὅμως, πού στὴν σύγχρονη κορεατικὴ κοινωνία προτιμᾶται ἡ καύση τῆς

ταφής δέν είναι ούτε οικονομικός ούτε χωροταξικός μά ούτε περιβαλλοντολογικός. Είναι πνευματικός, όπως συμβαίνει στις περισσότερες κοινωνίες. Τό πρόβλημα είναι απόρροια τής έκκοσμίκευσης. Ψυχράνθηκε ή αγάπη τών πολλών. Μέ τήν ίδια εύκολία πού ήμποδίζουμε τήν ήλευση ενός νέου παιδιού στόν κόσμο μας, ήρνούμενοι τήν σύλληψή του ή καταστρέφοντας τό ήμβρυό του, μέ τήν ίδια ήλαφρά συνείδηση ήξαφανίζουμε από προσώπου τής γής καί τά σώματα τών κοιμημένων μας. Λιγόστεψε ό σεβασμός στό άνθρώπινο πρόσωπο. Ό "άλλος" ήγινε βάρος. Δέν περισεύει, πολλήσ φορές χρόνος καί ήπομονή γιά νά άσχοιηθούμε μέ τούς ήρρώστους μας. Σέ πολλή σπία δέν ήπάρχει χώρος γιά τούς ήλικιωμένους γι' αυτό καί παραγέμισαν τά γηροκομεία. Κι όταν κάποιος πεθάνει τόν ήξαφανίζουμε μέ συνοπτικές διαδικασίες γιά νά μή μās πιάνει τόν τόπο καί ούτε νά σπαταλούμε χρόνο γιά τήν φροντίδα του στό μέλλον.

4. Στήν Κορέα τά παιδιά, καί ήδιαίτερως ό πρωτότοκος γιός μιάς οικογένειας, ήχει τήν εύθύνη τής τελείσεως όλων τών περιπλοκων νεκρικών ήθίμων γιά τούς γονείς του. Γι' αυτό θεωρείται μεγάλη άτυχία όταν σέ μιά οικογένεια δέν ήπάρχει γιός. Η φροντίδα του τάφου είναι μεγάλη ήπόθεση στήν κορεατική παράδοση. Όταν πεθάνει κάποιος παιδί πρίν από τούς γονείς του τότε κατά κανόνα ήπικρατεί ή καύση, γιάτί τό πρόβλημα είναι ποιάς θά περιποιηθεί τόν τάφο του παιδιού όταν οι γονείς πεθάνουν. Γι' τόν ίδιο ή λόγο ήπικρατεί ή καύση γιά τούς άνυπαντρους καί γιά τούς ήτεκνους. Άφοϋ δέν ήχουν παιδιά πού θά φροντίσουν γιά τά νεκρικά ήθιμα καί τόν τάφο τους είναι προτιμότερη ή άποτέφρωσή τους.

5. Τά άποτεφρωτήρια είναι μεγάλες κρατικές ή ιδιωτικές ήπιχειρήσεις στήν Κορέα. Η δημιουργία τους πάντοτε προκαλεί μεγάλα προβλήματα στήν Κυβέρνηση, γιάτί κανένας δέν θέλει νά βρισκονται στήν περιοχή του. Οι κάτοικοι τών περιοχών, στίς όποιες κατασκευάζονται οι άποτεφρωτήρες διαμαρτύρονται γιά τήν μόλυνση του περιβάλλοντος, ή όποια προέρχεται είτε από τήν μεγάλη κατανάλωση καυσίμων γιά τήν ήπειουργία τους, είτε από τήν ήπειλευθέρωση χημικών ουσιών (όπως π.χ. μοιλύβδου, ήδραργύρου, διοξίνων, κ.ήπ.), καί τίς δυσάρεστες όσμές κατά τήν καύση τών άνθρωπίνων σωμάτων. Οι αντίδράσεις, ήπίσης, τών κατοίκων προέρχονται καί από τό γεγονός ότι ή μόλυνση του περιβάλλοντος ήχει ως άποτέλεσμα καί τήν ήποβάθμιση τής περιοχής, στήν όποια βρισκονται οι άποτεφρωτήρες, μέ τήν ήνάληψη πτώση τής αξίας τών άκινήτων. Οι περισσότεροι τούς χρησιμοποιούν ήλλα όλοι θέλουν νά βρισκονται μακριά άπ' αυτούς. Επίσης ή μεγάλη ήπόσταση στήν όποια βρισκονται είναι μία ήλλη αίτία διαμαρτυριών τών πολιτών πρós τήν κυβέρνηση. Αυτός είναι καί ό ή λόγος πού οι κηδείες ήξικινούν στίς 5 ή 6 ώρα τό πρωί γιά νά προλάβουν οι συγγενείς τήν ήπιστροφή στά σπίτια τους.

6. Στήν Κορέα ήκτός από τά δημόσια κοιμητήρια ήπάρχουν καί τά οικογενειακά. Δηλαδή, στίς ήπαρχίες κυρίως, ό καθένας μπορεί νά θάψει τόν δικό του άνθρωπο στό κτήμα του ή στήν αυλή του.

7. Η παλαιά συνήθεια νά πετοϋν τήν τέφρα στήν θάλασσα ή στά βουνά ήχει από τήν κυβέρνηση τά τελευταία χρόνια γιά

ή λόγους περιβαλλοντολογικούς άυστηρως ήπαγορευθεί. Έκτός από τούς κοινούς τεφροδόχους, πού περιγράψαμε ήνωτέρω, ήπάρχουν καί χώροι στούς όποιους φυλάσσεται ήνωριστά ή τέφρα του κάθε νεκρού μέσα σέ ήλληνα δοχεία (ήήκυθοι). Αυτοί οι χώροι είναι ήδιωτικές ήπιχειρήσεις ή βρισκονται στά βουδδιστικά μοναστήρια καί όνομάζονται ναποκοιτάνγκ, σάν τά ήρθόδοξα όστεοφυλάκια. Επίσης στά βουδδιστικά μοναστήρια ήπάρχει καί ένα κτήριο πού ήλέγεται Μγεογβυεοη στο όποιο γίνονται προσευχές γιά τούς νεκρούς, τά όνόματα τών όποιων είναι κρεμασμένα μέ καρτελάκια στήν ήροφή. Σ' αυτό τό κτήριο βρίσκεται τό ήγαλημα του Ζιτζαηγοσάν, ό όποιος προστατεύει τούς νεκρούς ως ήγιος του κάτω κόσμου, του "Αδη (The King of Hell). Στίς ήδιωτικές ήπιχειρήσεις ήχει τήν ήντύπωση κανείς ότι βρίσκεται σέ πολυτελής ήξενοδοχείο παρά σέ τεφροφυλάκιο. Τά χαλιά καί τά μωσαϊκά στο δάπεδο, οι πίνακες ζωγραφικής μέ ήουλούδια, πουλιά, νεκρή φύση κ.ήπ. τά σαλιόνια γιά νά πάρεισ τόν καφέ σου ήχουν ως στόχο νά ήξορκιστεί καί ήξαστεί τό φοβερό γεγονός του θανάτου. Στίς ήδικές ήριθμημένες προήηκες τοποθετούνται ήκτός από τό ήλληνο δοχείο μέ τήν τέφρα του νεκρού καί προσωπικά του ήντικείμενα (σάν τά ήρχαία κτερίσματα) όπως κινητά τηλέφωνα, φωτογραφίες, γράμματα συγγενών καί φίλων, ήγαπημένα φαγώσιμα (μπισκότα, σοκολάτες κ.ά.), καπέλα, ποτήρια, κ.ήπ. Ό χώρος είναι ήπισκέψιμος από τούς συγγενείς, οι όποιοι ήχουν τό κλειδί του γυάλλινου ντουλαπιού.

8. Σύμφωνα μέ τά ήπίσημα στατιστικά στοιχεία τό έτος 2010 στήν Κορέα ήυτοκτόνησαν 15.413 ήνθρωποι. Έξ αυτών 9.936 ήσαν ήνδρες καί 5.477 γυναίκες. Αυτό πού προκαλεί μεγάλο προβληματισμό καί πραγματικό ήποτροπιασμό είναι τό γεγονός ότι τό 2010 ήξήθησαν κατά 47% οι ήυτοκτονίες τών νέων, μαθητών δευτεροβάθμιας καί τριτοβάθμιας ήκπαίδευσης. Συνοηικά ήυτοκτόνησαν τό 2010 146 μαθητές. Έξ αυτών 46 (31.5%) μαθητές ήυτοκτόνησαν εξ αίτίας προβλημάτων στήν οικογένειά τους, ήνώ 38 (26%) μαθητές ήθεσαν τέρμα στήν ζωή τους γιά ήδιευκρίνιστες αίτίες. Άλλοι ήλόγοι, πού ήδηγοϋν συνήθως τά παιδιά στήν ήυτοκτονία είναι ή κακή βαθμολογία, ή ήρωτική ήπογοήτευση καί τά οικονομικά προβλήματα στήν οικογένειά τους (βλ. *The Korean Times*, 2-2-2011).

Κορεάτες ήκδηλώνουν τόν σεβασμό τους, μέ τόν παραδοσιακό τους ήαιρετισμό, μπροστά στόν τάφο συγγενούς τους.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ἡ πρώτη καὶ ὑψίστη ἔκφραση ἱεραποστολῆς ὑπῆρξεν ἡ Ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ Θεοῦ. «Ὅταν ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γαλ. δ' 4), ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, «ὁ ὢν εἰς τόν κόλπον τοῦ Πατρός» (Ἰωάν. α' 18), ἐγίνε ἀνθρώπος «καί ἐλθῶν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ἡμῖν τοῖς μακρὰν καί τοῖς ἐγγύς» (Ἐφεσ. β' 17).

Κατά ταῦτα, ἡ Ἐνσάρκωση, ὡς μέθοδος καί ὡς τρόπος ἱεραποστολῆς ὑπῆρξε τό θεμέλιο τῆς ἐν Χριστῷ θείας Ἀποκαλύψεως. Καί, ἐπομένως, ὁ Χριστός ὑπῆρξε ὁ πρῶτος διδάξας τὴν Ἱεραποστολή, ὁ Πρῶτος καί Μέγας Ἱεραπόστολος. Στὴν Ἐνσάρκωση, ἀπαντῶνται ὅλα τὰ θεμελιώδη στοιχεῖα τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἡ Ἐνσάρκωση, ἐν πρώτοις, ἐνείχε τό στοιχεῖο τῆς ἐξόδου ἀπὸ τό οἰκεῖον περιβάλλον. Ὁ Εἷς τῆς Τριάδος, ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ἐξέρχεται (τροπικῶς καί ὄχι τοπικῶς) ἀπὸ τόν ἄκτιστο χῶρο τῆς Θεότητος καί εἰσέρχεται στόν κτιστό χῶρο τῶν ἀνθρώπων. «Ἐσαρκος γάρ ὢν, ἐσαρκώθη ἐκῶν. Καί ἐγένετο ὁ ὢν, ὁ οὐκ ἦν δι' ἡμᾶς καί... μετέσχε τοῦ ἡμετέρου φυράματος» (Κάθισμα Ὁρθρου Χριστουγέννων).

Ὁ Χριστός, ἐξ ἄλλου, ὅταν ἦλθε «ἡ ὥρα του» (Ἰωάν. β' 4), «καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἐλθὼν κατῶκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλάσσιαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλῶν καί Νεφθαλείμ» (Ματθ. δ' 13). Ἐγκατέλειψε, δηλαδή, τὴν ἡσυχὴ καί ἀπροβλημάτιστη οἰκογενειακὴ ζωὴ τῆς Ναζαρέτ καί ἐγκαταστάθηκε σέ ἓναν παραλιτικὸ χῶρο ποῦ ἦταν πέρασμα πολλῶν καί διαφορετικῶν ἀνθρώπων, τό χαρακτηριστικὸ τῶν ὁποίων ἦταν τό ὅτι «ἦσαν πο-

ρευόμενοι ἐν σκοτει... καί κατοικοῦντες ἐν χῶρῳ καί σκιᾷ θανάτου» (= ζοῦσαν σέ πνευματικὸ καί θανατηφόρο σκοτάδι. στίχ. 15-16· Ἦσ. θ' 1-2).

Ἐκτοτε, ἡ ἔξοδος εἶναι τό πρῶτο στοιχεῖο τῆς Ἱεραποστολῆς. Ἕνας πιστός, κεκλημένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐξέρχεται τῶν πάσης φύσεως ὁρίων τῆς υπάρξεως του καί «ἐνσαρκώνεται» τόν τρόπο ὑπαρξης καί ζωῆς ἐνός διαφορετικοῦ καί ξένου πρὸς αὐτόν ἀνθρωπίνου καί φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἕνας Ἑλληνας ἱ.κ., γεννημένος καί ἀναθρεμμένος στόν εὐκρατο χῶρο τῆς Ἑλλάδος, ἐξέρχεται τῶν γεωγραφικῶν καί ἀνθρωπολογικῶν «ὁρίων» τῆς Χώρας του καί ὡς ἱεραπόστολος ἐγκαθίσταται σέ μιά μακρινή καί ἄγνωστη Χώρα, ἐν μέσῳ διαφορετικῶν οἰκολογικῶν συνθηκῶν, ἀνθρώπων διαφορετικῆς φυλῆς καί γλώσσας καί ἐθίμων καί θρησκείας...

Ὅς ἐκ τούτου, ἡ Ἱεραποστολή, ὡς ἔξοδος ἐνέχει τό στοιχεῖο τῆς τόλμης. Ἡ ἔξοδος, αὐτὴ καθεαυτή, ἐνέχει τό στοιχεῖο τῆς τόλμης. Ἡ πάσης φύσεως «ἔξοδος» δέν εἶναι εὐκόλο διάβημα. Στό ἰταλικὸ λεξιλόγιο ὑπάρχει ἡ φράση: salto mortale (= πῆδημα θανάτου). Πράγματι, ἡ Ἱεραποστολή ἀποτελεῖ ἓνα τέτοιου εἶδους «πῆδημα θανάτου». Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, γενόμενος ἀνθρώπος προγνώριζε, ὡς Θεός, ὅτι ἡ ἐνσάρκωσή του περιελάμβανε καί τόν θάνατο τῆς ἀνθρώπινης σαρκός του. Ὅστόσο, δέν ἔκαμε πίσω. Δέν ἀρνήθηκε τὴν ἐνσάρκωση. «Καὶ σήματι εὐρεθεῖς ὡς ἀνθρώπος... ἐγένετο ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ» (Φιλ. β' 8). Οἱ μαθητῆς του, βλήποντας τὴν ἀποφασιστικὴ τόλμη τοῦ Χριστοῦ νά προχωρήσει πρὸς τὴν θυσία,

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὴν ὁμαδικὴ βάπτισμα Κορεατῶν, ποῦ τέλεισε ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀχελῶου κ. Εὐθύμιος, στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, στὴν πόλη Ἰντσόν τῆς Κορέας.

προσπάθησαν νά τόν ἀποτρέψουν. «Ἦσαν... ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα καί ἦν προάγων αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς καί ἔθαμβοῦντο (οἱ μαθητές) καί ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο» (Μάρκ. ι' 32). Ὁ Πέτρος, μάλιστα, στάθηκε μπροστά του, θέλοντας νά τόν σταματήσει. «Ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων. Ἰηεὺς σοι, Κύριε, οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο». Τότε, ὁ Χριστός, τόν ἔσπρωξε ἀπό μπροστά του, λέγοντάς του τόν φοβερό λόγο: «ὑπάγε ὀπίσω μου σατανᾶ, σκάνδαλὸν μου εἶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων» (Ματθ. ια' 22-23).

Ἡ ἱεραποστολή, ἐπομένως, ὡς τολημῆρ ἔξοδος πέρα τῶν ὁρίων τοῦ ἀνθρώπου ἐνέχει καί τὸ ἐνδεχόμενο τοῦ θανάτου του. Δέν εἶναι, ἀλλήλα, λίγοι οἱ ἱεραπόστολοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι, μετὰ εὐδόκιμη διακονία πολλῶν ἐτῶν, ἐκοιμήθησαν στίς Χῶρες τῆς ἀποστολῆς τους. Στὴν Κανανγκα τοῦ Congo καί στὸν ἱερό Περίβολο τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, σέ εἰδικό κοιμητήριο εὐρίσκονται τὰ σκηνώματα τῶν δύο μεγάλων Ἑλλήνων ἱεραποστόλων, τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Χρυσοστόμου Παπασαραντοπούλου καί Χαρίτωνος Πνευματικάκη. Στὸν ἴδιο χῶρο ὑπάρχουν ἐνταφιασμένα καί τὰ ὀστέα τῆς ἱεραποστόλου Ὁλγας Παπασαράντου.

* * *

Ὁ Χριστός, ὁ ἐνσαρκωθείς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, «ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα του», ἄρχισε τὸ κυρίως ἔργο του: τὸν εὐαγγελισμό τοῦ λαοῦ. «Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρῦσσειν» (Ματθ. δ' 17). Τὸ πρῶτο καί κύριο ἔργο τοῦ ἱεραποστόλου εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ πρῶτο καί βασικό χαρακτηριστικό τοῦ κηρύγματος τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ ἀποκάλυψη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἀναφερόμενος στὸ ἔργο του αὐτό, χρησιμοποίησε τὴ σχετικὴ προφητικὴ πρόρρηση: «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ εἶνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν.

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀχελῶου κ. Εὐθύμιος τελεῖ ὁμαδικὴ βάπτισμα Κορεατῶν στὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, στὴν πόλη Ἰντσόν τῆς Κορέας.

Κηρῦσαι αἰχμαλώτοις ἄφεισιν καί τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστείλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρῦσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν» (Ἠσ. ξα' 1-2).

Ὁ ἱεραπόστολος ἐξέρχεται καί πορεύεται σέ ἀνθρώπους πού ἀγνοοῦν τὴν ἐν Χριστῷ ἀποκάλυψη. Ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως, εὐρίσκονται σέ πρωτόγονο στάδιο τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου, ὅπως τοῦτο συμβαίνει ἰ.χ. σέ λαοὺς πρωτογόνων, ἢ ἀκολουθοῦν μυθώδη καί προγονικά θρησκευματα. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ ἀνθρωποὶ αὐτοὶ στεροῦνται τοῦ φωτός τῆς ἐξ Ἀποκαλύψεως θρησκευτικῆς ἀλήθειας καί, ἐπομένως, εὐρίσκονται σέ στάδιο θρησκευτικοῦ σκοτίου ἢ, ὅπως τὸ περιέγραψε ὁ προφητικὸς λόγος, εἶναι «πορευόμενοι ἐν σκότει καί... κατοικοῦντες ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου» (Ἠσ. θ' 1-2). Μὲ ἀλλὰ λόγια δέν γνωρίζουν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, δέν ἔχουν ἀκόμη πληροφορηθεῖ τὴν διὰ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλυφθεῖσαν περὶ Θεοῦ Ἀλήθεια.

Τὸ πρῶτο, ἐπομένως, καί κύριο ἔργο τοῦ ἱεραποστόλου εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ὁ ρόλος καί τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ, κα-

τά τήν προφητική πρόρρηση ἦταν τό «*εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς* (= σέ πνευματικά πτωχοῦς) *καί κηρῦξαι αἰχμηλώτοις ἄφροισιν* (= ἀπελευθέρωση ἀπό τήν αἰχμηλωσία τῶν δαιμονίων) *καί τυφλοῖς ἀνάβλεψιν* (= νά ἀνοίξει τά μάτια τῶν πνευματικά τυφλῶν στό φῶς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ), ἔτσι καί ὁ χριστιανός ἱεραπόστολος. Πρωταρχικός ρόλος του εἶναι νά κηρῦξει τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνα δεῦτερο στοιχεῖο τοῦ κηρυγματικοῦ λόγου τοῦ Χριστοῦ ἦταν ὁ τρόπος καί ἡ μέθοδος τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι, στή χώρα τῶν ὁποίων ἐσαρκώθη καί ἔζησε ὁ Χριστός, ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ καί ὡς πρῶτος καί μέγας ἱεραπόστολος, ἀπό ἄποψη θρησκευτική, βρισκόνταν στό στάδιο τῆς ἰουδαϊκῆς μονοθεϊστικῆς θρησκείας. Ὁ Χριστός, κηρῦσσοντας τό Εὐαγγέλιο δέν τό παρουσίασε ὡς ἄρνηση τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας, ἀλλὰ ὡς ὠρίμανση καί ὡς τελειοποίηση (πλήρωμα) τῆς προγονικῆς θρησκείας τῶν ἀκροατῶν του. Πρὸς ἄρση, μάλιστα, κάθε σχετικῆς παρεξήγησης ἐδήλωσε σαφῶς: «*μη νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τόν νόμον* (= τόν ἠθικό νόμο τοῦ Μωυσῆ) *ἢ τοῦς προφῆτας. Οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι*» (= νά συμπληρώσω καί τελειοποιήσω, Ματθ. ε' 17).

Θά εἶναι μεγάλο λάθος τακτικῆς, ὁ χριστιανός ἱεραπόστολος νά ἀρχίσει τό ἱεραποστολικό ἔργο του, κατηγορώντας καί καταδικάζοντας τίς ἐπικρατοῦσες θρησκευτικές ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων πού εὐαγγελίζεται. Ὁ χριστιανός ἱεραπόστολος δέν πρέπει νά δώσει τήν ἐντύπωση τοῦ θρησκευτικοῦ ἐπαναστάτη, ἀλλὰ τόν ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ, πού ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πιστεύουν μέ τόν τρόπο τους, γιά νά τοῦς φανερώσει κάτι ἀκόμη καλύτερο πού δέν γνωρίζουν ἀκόμα καί πού εἶναι ὁπωσδήποτε καλύτερο καί τελειότερο.

Εἶναι χαρακτηριστικό, τό ὅτι ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος, κηρῦσσοντας τό Εὐαγγέλιο στοῦς ἀρχαίους Ἀθηναίους, ἐφήρμοσε αὐτήν ἀκριβῶς τήν τακτική τοῦ Χριστοῦ. Ὁμιλώντας ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, δέν τοῦς κατεδίκασε γιά τήν ἐκτεταμένη εἰδωλοπλατρία τους, ἀλλὰ ἐξῆρε τήν θρησκευ-

τικότητα τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν, «*ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ*», καί παρουσίασε τό κήρυγμά του ὡς ἀποκάλυψη καί προσθήκη, σέ ὅ,τι ἐκεῖνοι μέχρι τῆ στιγμῆ ἐκείνη ἀγνοοῦσαν, «*ὄν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγώ καταγγέλλω* (ἀποκαλύπτω) *ὑμῖν*» (Πράξ. ιζ' 22-23).

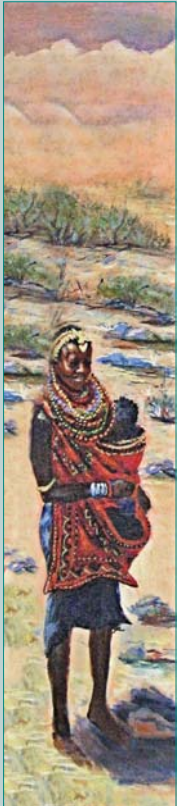
Ἐνα ἄλλο χαρακτηριστικό στοιχεῖο τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἱεραποστόλου ἦταν τό ὅτι συνεδύαζε τόν λόγο μέ τή χάρη, τό κήρυγμα μέ τήν ἀγαθοεργία. Μετά τό πέρας τοῦ κηρύγματος, ὁ Χριστός θαυματοουργοῦσε καί θεράπευε τίς ἄμεσες ἀνάγκες τῶν ἀκροατῶν του, τίς παθήσεις τοῦ σώματος (θεραπείες ἀσθενῶν καί ἀναπήρων), καθῶς καί τίς τροφοληπτικές ἀνάγκες τους (θαύματα διατροφῆς πεντακισχιλίων καί τετρακισχιλίων, Ματθ. ιδ' 20-21, ιε' 38).

Ὁ ἱεραπόστολος δέν εἶναι μόνο ἕνας ὁποῖος θρησκευτικός διδάσκαλος καί ἱεροκήρυξ. Εἶναι κυρίως ἐκπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀγαθοεργίας. Οἱ πλείστοι θρησκευτικοί διδάσκαλοι περιορίζονται μόνο στόν λόγο, στήν ἠθική διδασκαλία καί φιλοσοφία. Ἀγνοοῦν, ὅμως, ἴσως καί ἀπεχθάνονται τίς ἄμεσες ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Ὁ χριστιανός ἱεραπόστολος, ὅμως, γνωρίζει ὅτι οἱ ἀνάγκες τῶν ἀκροατῶν του δέν εἶναι μόνο πνευματικές, ἀλλὰ καί σωματικές. Οἱ μεταπτωτικοί ἄνθρωποι δέν ἀγνοοῦν μόνο τόν ἀληθινό Θεό, ἀλλὰ διαθέτουν καί τήν ψυχοσωματική ὑπαρξή τους ἄλλοτριωμένη. Ὡς ἐκ τούτου καί οἱ ψυχοσωματικές ἀνάγκες τους εἶναι ἄμεσες καί πολλῆς φορές ἐπείγουσες. Ἡ διαφορά, λοιπόν, τοῦ χριστιανοῦ ἱεραποστόλου ἀπό ὁποιοδήποτε ἄλλο θρησκευτικό διδάσκαλο εἶναι τό ὅτι συνδυάζει τή διδασκαλή μέ τήν ἀγάπη, ὅπως διδάσκει ὁ ἀδελφότητος Ἰάκωβος: «*Εάν ἀδελφός ἢ ἀδελφή γυμνοὶ ὑπάρχωσι καί λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς. Εἴπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καί χορτάζεσθε, μή δώτε δέ αὐτοῖς τά ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τό ὀφελος;*» (β' 15-16).

† Ὁ Ἀρχελάου Εὐθύμιος

Ξημέρωμα σέ μιά γο

Σεβαστοί πατέρες καί ἀδελφοί χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε. Τό ἀντικείμενο τῆς παρούσης ἐπιστολῆς εἶναι μιά προσπάθεια νά παρουσιαστεῖ –(ἂν εἶναι δυνατόν)– ἀνάγλυφη μπροστά σά μάτια σας ἡ ταπεινή μας προσπάθεια γιά τόν Εὐαγγελισμό τῶν ἐθνῶν σά ὄρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καμερούν. Οὐσιαστική μου ἐπιθυμία εἶναι νά σᾶς πάρω ἀπό τό χέρι καί νά συμπορευτοῦμε μαζί, ἔστω καί λίγα λεπτά –(ὅσο θά διαρκέσει ἡ ἀνάγνωση τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς)–

στόν ἀμπελῶνα τῆς Ἱεραποστολῆς. Νά βαδίσουμε ἀνάμεσα σέ εἰκόνες, χρώματα, ματιές, καρδιές, πόνους καί ἀγωνίες πού συναντᾶμε καθημερινά σ' αὐτόν τόν τόπο. Νά σπειροῦμε τήν πίστη καί νά δοῦμε τήν ριζοβολία της, νά ζήσουμε τήν ἐμπειρία αὐτῶν πού ἀναζητοῦν τήν Ἀνάσταση –(αἰῶνες τώρα)– σταυρωμένοι ἀπό τήν ἀπραξία, τήν ἀδιαφορία τῶν περισσοτέρων μας καί τήν ἐκμετάλλευση ἀπό τοὺς πονηροὺς καιροσκόπους κάθε ἐποχῆς.

Ἐλᾶτε μαζί μας σ' αὐτό τό ἀσυνήθιστο –(μέσα στόν ἐφησυχασμό μας)– ταξίδι καί ἀφήστε τήν καρδιά σας νά μιλήσει, νά ἐκφραστεῖ· καί ἂν μιλήσει μέ τήν εὐαγγελική ἀγάπη θά εἶναι διπλή ἡ χαρά μας καθότι τέτοια ταξίδια εἶναι ταξίδια μοναχικά καί δύσκολα καί ἀκόμα δυσκολότερα βρῖσκεις συνοδοιπόρους.

* * *

Εἶναι παράξενη ἡ αἴσθηση νά παρα-

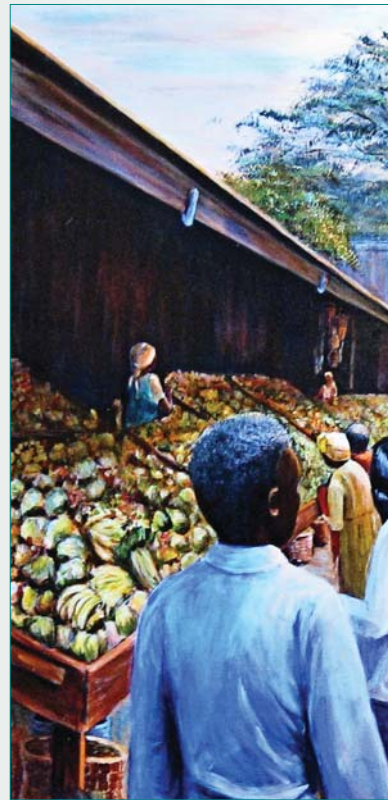
κοιλουθεῖς τό ξημέρωμα μιᾶς νέας ἡμέρας στήν Ἰσημερινή Ἀφρική.

Ἡ ἀνατολή τοῦ ἡλίου δέν ἀκολουθεῖ μιά σταδιακή, ἀργή πορεία ἀνόδου. Ἀντίθετα, μιά ἀπότομη, γρήγορη καί σκληρή, θά λέγαμε, ἄνοδος τοῦ ἡλίου διαλύει τό σκοτάδι καί τήν πρωινή καταχνιά.

Ὁ κόσμος ὅμως, ἔχει ξυπνήσει πολύ πρὶν τήν ἀνατολή γιά νά προλάβει νά προετοιμάσει κάποια βασικά πράγματα, πρὶν ἡ θερμοκρασία ἀρχίσει νά σκαρφαλώνει καί ἡ ἀφόρητη ζέστη ἀρχίσει νά ἐπιβαρύνει κάθε ἐνέργεια.

Ὅπως, ἀπό τή δημιουργία τοῦ κόσμου αὐτή ἡ διαδικασία δέν ἔχει ἀλλάξει ποτέ γιά τήν Ἀφρική, ἔτσι καί ἡ ζωή τῶν ἀνθρώπων πού ζοῦν σέ κάποιες τέτοιες γωνιές τῆς Ἀφρικῆς παραμένει ἀναλλοίωτη σάν μιά σκληρή πραγματικότητα πού ἢ τή δέχεσαι καί ζεῖς μαζί της ἢ παραιτεῖσαι καί σέ σκοτώνει.

Σ' αὐτό τό σκηνικό θά πρέπει νά προσθέσει κανεῖς καί τήν ἐποχιακή λειψυδρία –(κατά τήν περίοδο τῆς ξη-

Ἐπιστολή πρὸς τοὺς συμπαρο

ωνιά τῆς Ἀφρικῆς...

ρασίας)– πού ὀδηγεῖ ἀνθρώπους καί ζῶα νά καλύπτουν τίς βασικές τους ἀνάγκες γιά νερό σέ φυσικά ἠλακκώματα πού κρατοῦν τό νερό τῆς βροχῆς κάποιους μῆνες μετά τό πέρασ τῆς περιόδου τῶν βροχῶν, πράγμα πού ἐγκυμονεῖ ἀμέτρητους κινδύνους γιά τήν υγεία τους.

« Ἄν ἔχουμε τήν τύχη νά ζοῦμε μέχρι τίς ἐπόμενες βροχές... καλῶς θά εἶναι... θά κάνουμε πολλὰ πράγματα...». Ἔτσι, μοῦ εἶχε διατυπώσει τήν ἐμπειρία τῆς ζωῆς του ἕνας γέρος στό Βόρειο Καμερούν σέ κάποια συζήτησή μας, «ἄν ἔχουμε τήν τύχη νά ζοῦμε...»!

Τά ἴδια προβλήματα παρουσιάζουν καί τά αὐτοσχέδια πηγάδια πού ἀνοίγουν χωρίς τεχνικά μέσα.

Στό σύνολο τῶν προαναφερομένων προβλημάτων θά πρέπει νά προστεθοῦν καί ἡ ἔξαρση διαφόρων ἀσθενειῶν κατά τήν περίοδο τῶν βροχῶν πού αὐξάνει στό κατακόρυφο τήν παιδική θνησιμότητα,

χωρίς νά ἀγνοοῦμε τήν πρωτόγονη κατάσταση τῶν τοκετῶν πού συντελοῦν στήν αὔξηση τῆς θνησιμότη-

τας τῶν νεοτόκων μητέρων καί τῶν βρεφῶν.

Οἱ περισσότερες ἀσθένειες θεραπεύονται ἢ δίνεται ἡ αἴσθηση ὅτι θεραπεύονται, εἴτε μέ παραδοσιακά σκευάσματα, εἴτε μέ ἐξιλησιακές –(κατά τῶν κακῶν πνευμάτων)– τελετές.

Θά εἶναι ὅμως, ἀδύνατον νά συλλάβουμε τό μέγεθος καί τό βάθος τῶν προβλημάτων ἄν δέν συνυπολογίσουμε τίς συνθῆκες καί τήν ποιότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων σ' αὐτές τίς γωνιές τῆς Γῆς.

Ἀπέραντοι πρωτόγονοι πλινθόκτιστοι οἰκισμοί χαμένοι, ἀποκομμένοι, στήν ἀπεραντοσύνη τῆς ἀφρικανικῆς σαβάνας, σκεπές ἀπό πλεγμένα χόρτα, ὅλα συνολικῆς διάρκειας –(ζωῆς τῶν ὑλικῶν)– μέχρι δύο χρόνια, ἐπειδή τίποτα δέν μπορεῖ νά ἀντισταθεῖ στήν ἐναλλαγῆ τῆς σφοδρότητας τῶν βροχοπτώσεων, στήν ἀπόλυτη ξηρασία καί στή μεγαλειώδη, ἀπερίγραπτη καί ἀσίγαστη ἐπέλαση τῶν αὐτοκρατοριῶν τῶν τερμιτῶν, πού διαλύουν τά πάντα στό πέρασμά τους.

Προσθέστε καί μιᾶ ἀπίθανη ποικιλία ὁσμῶν ἀπό τήν συγκατοίκηση ἀνθρώπων καί κατοικιδίων ζῶων καί ἀπό τήν ταχεία σήψη ὀργανικῶν ἀποβλήτων καί οὐσιῶν, ἀλλοτε λόγῳ ζέσσης καί ἀλλοτε λόγῳ ὑγρασίας καί θά ἔχετε προσεγγίσει «κάπως» τήν πραγματικότητα αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Σ' αὐτόν τόν κόσμο, ἀδελφοί καί πατέρες, πού πάλλεται ἀπό ἀρχέγονους φόβους, ἀλλὰ καί ἀπό ἕνα τρομακτικό ἔνστικτο αὐτοσυντηρήσεως πορευόμαστε νά

στάτας τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου

σπεύουμε την ἐλπίδα, ἐπαναλαμβάνοντας τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπό τῆ Ναζαρέτ: «*μή φοβείσθε... μόνον πιστεύετε*».

Σ' αὐτὴν τὴν πορεία σὰς προσκαλῶ «*συνοδοιπόρους*» τῆς καρδιάς καὶ τῶν αἰσθήσεων, τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ φόβου, τῆς προκαταλήψεως καὶ τῆς ἀγνοίας, ἀλλὰ καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ μυστηρίου τῆς πίστεως καὶ τῶν θαυμάτων πού αὐτὴ ἐπιτελεῖ.

Πολλές φορές θά χρειαστεῖ νά ἐνσκήψουμε, σάν τόν καλὸ Σαμαρεῖτη τοῦ Εὐαγγελίου πάνω ἀπὸ ἡμιθανεῖς καὶ πληγωμένες καταστάσεις καὶ δυστυχῶς, «*ὁ οἶνος καὶ τὸ ἔλαιον*» πού μπορούμε νά κουβαλήμε πάνω μας σ' αὐτὸ τὸ ταξίδι θά ἀποδειχθεῖ ἐλάχιστο γιὰ τόσο μεγάλες πληγές, ὅπως καὶ τὰ ρούχα μας γιὰ νά ἐπιδέσουμε τὰ τραύματα καὶ μπροστὰ στὴν τραγικὴ πτωχεῖα μας θά θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «*ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐκ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω τοῦτο σοὶ δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειραι καὶ περιπάτει*»... (Πράξ. 3, 6-7), καὶ δὲν ξέρω ἂν θά μπορέσουμε νά τὰ προφέρουμε, δὲν ξέρω ἂν βροῦμε ὅτι ἐπαξίως κατέχουμε καὶ φέρουμε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ.

Σ' αὐτὴν τὴν πορεία θά μὲ ρωτήσετε ἀσφαλῶς: «*Γιατί οἱ κυβερνήσεις αὐτῶν τῶν κρατῶν δὲν κάνουν κάτι γιὰ τίς περιοχές αὐτές;*».

Δὲν θά μοιραστῶ μαζί σας τὴ λαϊκίστικη καὶ δηλοῦσα παντελῆ ἀγνοία ἀποψη ὅτι οἱ κυβερνήσεις εἶναι διεφθαρμένες.

Θά σὰς ἀπαντήσω ὡς ἐξῆς: «*Υπάρχουν κυβερνήσεις κρατῶν πού ἔχουν ἱστορία μερικῶν αἰῶνων καὶ κρατῶν πού βρίσκονται σέ νηπιώδη ἢ παιδικὴ ἀκόμα κατάσταση ἀπὸ ἀποψη ἱστορίας καὶ τῆς συνεπαγομένης ἐξ αὐτῆς ἐμπειρίας*».

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ κράτη, τῆς λεγομένης Μαύρης Ἀφρικῆς, ἀπέκτησαν πρὶν ἀπὸ πενήντα χρόνια τὴν ἀνεξαρτησία τους καὶ τὴν αὐτοδιάθεσή τους.

Γιὰ νά ὀργανωθοῦν σέ κράτη –(κατὰ τὸ ἐπικρατές

δυτικὸ μοντέλο κρατῶν)– ἐπικεντρώθηκαν στὴν ὀργάνωση τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων προωθώντας τὴν ἀστυφιλία. Αὐτὸ σημαίνει ἐγκατάλειψη τῆς ὑπαίθρου χώρας, πού ὅμως εἶναι ἀποδεκτὸ διότι καὶ τὰ πλέον ἐξελιγμένα κράτη πολὺ δύσκολα ἐφαρμόζουν ἀναπτυξιακὰ προγράμματα γιὰ τὴν ὑπαίθρο ἰδίως ὑψηλοῦ κόστους πραγματοποιήσεως.

Ἄνατρέξατε στὴν πρόσφατη, ἀλλὰ καὶ σημερινὴ πραγματικότητα τῆς ἐλληνικῆς ὑπαίθρου καὶ πολλῶν νησιῶν, γιὰ νά μὴν ἀναφερθοῦμε στὴν πρόσφατη πραγματικότητα τοῦ συνόλου τῆς εὐρωπαϊκῆς ὑπαίθρου πού ὑπάρχει σέ χώρες πολὺ παλαιότερες τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ σύγχρονα κράτη ἐλίσσονται καὶ ἐξελίσσονται πολὺ εὐκολότερα, ταχύτερα καὶ μὲ πολὺ χαμηλότερο κόστος στὰ ὀργανωμένα ἀστικά κέντρα τὰ ὁποῖα καὶ ἐλέγχουν ἀνετότερα καὶ καλύτερα.

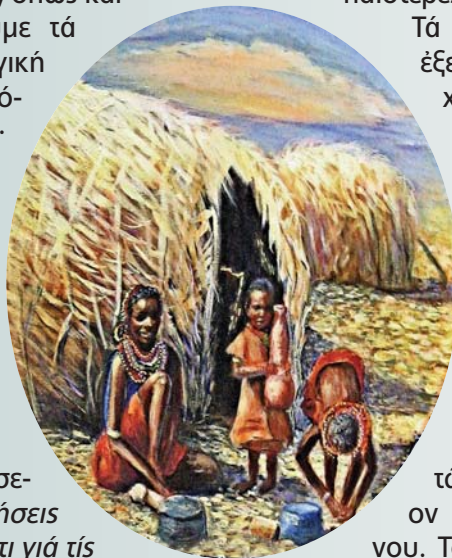
Ἔτσι, τὰ ἀφρικανικὰ κράτη δικαιοποιοῦνται γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς ὑπαίθρου ἰδίως τῆς παιδικῆς ἢ ἐφηβικῆς τους πραγματικότητας.

Βέβαια, ἡ ἱστορία τῆς κατὰ μίμηση ἄλλων κρατῶν, ἐπαναλήψεως τῶν ἰδίων λαθῶν κρούει, εἰς ἐπὶ κόν πάντων, τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Τὸ τί δεσμεύει ὅμως, τὴν ἀκοή πάντων εἶναι μιὰ ἄλλη ἀπέραντη ἱστορία.

Θά ἀντιέπετε βέβαια: «*καὶ οἱ Διεθνεῖς Ὄργανισμοὶ τί κάνουν;*».

Οἱ Διεθνεῖς Ὄργανισμοὶ κάνουν ἀρκετὰ πράγματα, ἀλλὰ οὐσιαστικά θά πρέπει νά τοὺς θεωρήσουμε περισσότερο σάν πανάκριβα καὶ ἐξειδικευμένα κέντρα –(ἀπόκεντρα)– μελέτης τῶν παγκοσμίων προβλημάτων τῆς πείνας, δίψας, ἀσθενειῶν, προσφύγων, καταστροφῶν, πολέμων, δικαιωμάτων, ἐγκλημάτων, γενοκτονιῶν, ἐκμεταλλεύσεως παιδιῶν, γυναικῶν κ.λπ.

Οἱ λύσεις πού προτείνουν καὶ ἐφαρμόζουν εἶναι πάντα συγκροτημένες, μεγάλης ἐκτάσεως καὶ ρεαλιστικῆς ἀλλὰ εἶναι οὐσιαστικὰ μιὰ καλὴ ἀρχὴ τὴν

όποια –θεωρητικά καί πρακτικά– θά πρέπει νά συνεχίσουν τά ίδια τά κράτη, πράγμα πού ἐλάχιστες φορές γίνεται ἢ τά πάντα τίθενται σέ ὑπολειψομένη.

Ὅλοι αὐτοί οἱ ὀργανισμοί συγκροτοῦνται ἀπό ἐξειδικευμένους ἐπιστήμονες καί ἐξειδικευμένους «ἔμμισθους ἐθελοκτές» –(δέν θά ἐξηγήσω τόν ὄρο καθότι ξεφεύγει τῶν γνώσεών μου)– λειτουργοῦν δέ, μέ τό λεγόμενον «δεκαδικό» ἢ «ἀποδεκατικό» σύστημα.

Τί σημαίνει αὐτό; Σημαίνει ὅτι, τά πρὸς βοήθειαν χρήματα –εἰσφορές κρατῶν καί μεγάλων ὀργανισμῶν– διαιροῦνται σέ δέκα διαφορετικούς λογαριασμούς π.χ.: α) λειτουργικά ἐξοδα κεντρικοῦ ὀργανισμοῦ-παραρτημάτων, β) μισθοί προσωπικοῦ, γ) ἐξοδα παρατηρητῶν-μελετητῶν, δ) ἐξοδα ἐπανδρωμένων ἀποστολῶν ε) ἀσφάλεια ἀποστολῶν, στ) δημόσιες σχέσεις, ζ) ἀγορά-ἀποθήκευση-μεταφορά βοηθείας, ι) παροχή βοηθείας.

Αὐτό βέβαια εἶναι ἓνα συγκροτημένο οικονομικό σύστημα πού ἐπιτρέπει τήν εὐρυθμική καί συνεχῆ λειτουργία τοῦ κάθε ὀργανισμοῦ. Δεδομένου ὅμως ὅτι, ὅσο πιοῦ ἀυξημένα εἶναι τά ἐξοδα τοῦ κεντρικοῦ ὀργανισμοῦ –(ὁ ὁποῖος συνήθως ἐδρεύει σέ κάποια εὐρωπαϊκή πρωτεύουσα)– καί τοῦ ἐξειδικευμένου προσωπικοῦ –(τό ὁποῖο λαμβάνει τά ἴσα τοῦ διπλωματικοῦ σώματος)– τόσο λιγότερο ἀπομένει γιά τό δέκατον τῆς παροχῆς βοηθείας, πράγμα πού ἐπιφέρει μιά μεγάλη χρονική δυσκινησία στήν ὄλην λειτουργία τοῦ κάθε ὀργανισμοῦ, γιά τήν παροχή βοηθείας· καί δέν εἶναι λίγες οἱ φορές πού ἔχουν κατηγορηθεῖ ἀπό τή διεθνή κοινότητα γι' αὐτήν τήν δυσκινησία τους οἱ ἐν λόγῳ ὀργανισμοί.

Ποιά εἶναι ἡ θέση τῶν ἀλλῶν ἱεραποστολῶν; (οἱ ὁποῖες, σημειωτέον, δέν δροῦν σ' αὐτές τίς δύσκολες γωνίες τῆς Γῆς, ἀλλὰ προτιμοῦν τήν ἀσφάλεια καί ἀνεση τῶν μεγαλουπόλεων).

Πρωθοῦν τήν ἰδέα τῆς αὐτοσυντηρήσεως τῶν κοινοτήτων τους οὐσιαστικά γιά νά ἀπομυζοῦν

αὐτές τίς κοινότητες καί ἀπομυζοῦνται ἀπό τοῦς ἐπιτηδείους ὑπευθύνους των.

Τί κάνει ἡ Ὁρθόδοξη Ἱεραποστολή σ' αὐτές τίς γωνίες τοῦ κόσμου;

Πρωταρχικά κηρύττει: «Ἰησοῦν Χριστόν καί τοῦτον Ἐσταυρωμένον», «παθόντα καί ταφέντα καί ἀναστάντα πρὸς σωτηρίαν πάντων ἡμῶν», σπέρνει τήν ἐλπίδα πού Αὐτός ἔσπειρε καί οὐσιαστικά σπέρνει Αὐτόν τόν ἴδιο τόν Χριστόν, τόν «κόκκον τῆς πίστεως».

Συγκροτεῖ «κοινότητες πιστευόντων», κοινότητες πού κατηχοῦνται στήν πίστη νά αὐτοδαπανῶνται «ὑπέρ ἀλλήλων» καί νά εὐχονται «ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καί σωτηρίας», κοινότητες πού συνάγονται καί «τελοῦν τήν ἀνάμνησίν Του», «eis ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου καί ἀντίδοτον τοῦ μή ἀποθανεῖν» καί κατά τό παράδειγμα Του –(ὄσον ἡ δύναμις)– προσπαθοῦμε νά ἐνσκήπτουμε φιλήνθρωπα καί εὐαγγελικά πάνω ἀπό τόν κάθε πόνο καί τήν κάθε βασική ἀνάγκη ἐπιβιώσεως, αὐτοῦ τοῦ κόσμου ὀργανώνοντας μικρά ἀγροτικά ἱατρεῖα καί προμηθεύοντάς τα, μέ τά ἀπαραίτητα φάρμακα, κατασκευάζουμε πηγάδια καί σχολεῖα καί ὀργανώνουμε κατά καιροῦς συσσίτια καί διανομές ἐνδυμάτων, βιβλίων, γραφικῆς ὕλης κ.λπ.

Μικρές οἱ δυνάμεις μας, ἀλλὰ μεγάλη ἡ ἐπιθυμία μας νά διακονήσουμε τό θέλημα τοῦ Θεοῦ σ' αὐτόν τόν ξεχασμένο κόσμο σ' αὐτήν τή γωνιά τῆς Γῆς, νά βοηθήσουμε νά ἀνατείλῃ καί ἐδῶ ὁ Νοντός τῆς Δικαιοσύνης Ἥλιος.

Σ' αὐτό τό ξημέρωμα σᾶς ξεναγοῦμε, αὐτό τό ξημέρωμα προσδοκοῦμε καί σ' αὐτό τό ξημέρωμα σᾶς προσκαλοῦμε συνθεατές, συνοδοιπόρους καί συμπαραστάτες.

Εὐχεσθε ἀδελφοί καί πατέρες. Ὁ Κύριος τῆς δόξης μετά πάντων ἡμῶν.

† ὁ Καμερούν Γρηγόριος

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΗ ΜΟΥΑΝΖΑ

Από τό μήνα Ὀκτώβριο τοῦ περασμένου ἔτους ξεκίνησαν οἱ ἐργασίες ἀνέγερσης τοῦ πρώτου Ὀρθόδοξου ναοῦ στήν πόλη τῆς Μουάνζα. Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Νικολάου, βασιλικοῦ τύπου, εἶναι χωρητικότητας 500 τ.μ. καί κτίζεται πάνω σέ λόφο μέ προνομιακή θέση, κοντά στό νέο σταθμό υπεραστικών καί ἀστικών λεωφορείων τῆς πόλης. Συγκεκριμένα, τό σημεῖο αὐτό τῆς πόλης ἀπέχει μόλις ὀκτώ χιλιόμετρα ἀπό τό κέντρο καί βρίσκεται πολύ κοντά στόν ἐθνικό ὁδικό ἄξονα Mwanza – Shinyanga. Τό οἰκόπεδο στό ὁποῖο ἀνεγείρεται ὁ Ναός εἶναι συνολικῆς ἔκτασης δεκαπέντε στρεμμάτων, ἐνῶ ἔχει προβλεφθεῖ ἡ κατασκευή καί πολλῶν ἄλλων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων (γραφείων, πνευματικοῦ κέντρου, σχολείου, ξενώνων κ.λπ.), πού εἶναι ἀναγκαῖα γιά τήν εὐρυθμὴ λειτουργία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ὅλα τὰ ἔργα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως καί τῶν ἄλλων ἱεραποστολικῶν κλιμακίων, στηρίζονται ἀποκλειστικά σέ ἔσοδα πού προέρχονται ἀπό προσφορές εὐσεβῶν δωρητῶν. Δυστυχῶς, λόγω

τῆς δεινῆς οικονομικῆς κρίσης, οἱ δωρεές ἔχουν περιοριστεῖ αισθητά. Τό μεγάλο ἔργο τῆς ἀνέγερσης τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἔχει ἀναλάβει ἕνας προβεβλημένος ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ ἰδιαίτερως τήν ἱεραποστολή καί ἐκφράζει ζωηρό ἐνδιαφέρον γιά τή στήριξη τοῦ

ἔργου τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἐθνῶν. Ὁ Μητροπολίτης μας κ. Ἱερώνυμος συνδέεται προσωπικά μέ ἰσχυρούς πνευματικούς δεσμούς μέ τόν ἅγιο Φθιώτιδος, ἀπό τήν ἐποχή πού ἦταν φοιτητής Θεολογίας στήν Ἀθήνα καί διέμενε στό Θεολογικό Οἰκοτροφεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ ὁποῖου Διευ-

θυντῆς τήν ἐποχή ἐκείνη ἦταν ὁ κ. Νικόλαος.

Τά ἀρχιτεκτονικά σχέδια τοῦ Ναοῦ εἶναι προσφορά τοῦ κ. Νικολάου Φουρνάρη καί ὑλοποιοῦνται μέ τήν ἐπίβλεψη τοῦ συμπατριώτη μας πολιτικοῦ μηχανικοῦ κ. Ἀναστασίου Tibagwa. Ἐδῶ καί πολλὰ χρόνια ὁ κ. Φουρνάρης προσφέρει ἀφιλοκερδῶς τίς ὑπηρεσίες του στή Μητρόπόλῆ μας, καί σέ ἄλλα ἱεραποστολικά κλιμάκια, ἐπιβλέποντας τίς ἐργασίες ἀνέγερσης ναῶν καί ἄλλων βοηθητικῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων γιά τήν ἱεραποστολή. Ὁ κ. Tibagwa, ἀπό τήν ἐποχή πού ἦταν ἀκόμη φοιτητής στό Πανεπιστήμιο τοῦ Dar es Salaam, παρακολούθησε πρακτικά μαθήματα ναοδομίας κοντά στόν κ. Φουρνάρη. Ἀπό κοινοῦ ἐπέβλεψαν τήν ἀρχιτεκτονική μελέτη, καθώς καί τή διάνοιξη τῶν θεμελίων τοῦ συγκεκριμένου Ναοῦ. Πιστεύουμε ὅτι μέ τίς δραστικές πρεσβεῖες τοῦ ἁγίου Νικολάου τό ἔργο θά ὀλοκληρωθεῖ σύντομα καί ὅλοι μαζί θά βρεθοῦμε στή χαρά τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ.

Ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Μουάνζας

Στις 27 Ἰανουαρίου κοιμήθηκε ἐν Κυρίῳ ἡ ἐπί τρεῖς περίπου δεκαετίες πολύτιμη συνεργάτιδα τῆς ἐν Κορέᾳ Ἐκκλησίας, ἀείμνηστη Μαγδαληνή Μά.

1. Πρῶτον ἀπὸ τὴν τεράστια ἐργασία πού ἔκανε γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν δεκαετία τοῦ '80 καὶ μέχρι λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν κοίμησή της. Μετὰ ἀπὸ μελέτη καὶ περίσκεψη ἔγινε Ὁρθόδοξη Χριστιανὴ μαζί μὲ τὸν σύντροφο της καθηγητὴ Ἰωάννη Γιού καὶ δὲν σταμά-

Οἱ ὀρθόδοξοι Κορεάτες τιμοῦν τὴν μνήμη τῆς Μαγδαληνῆς Μά

Τὸ Σάββατο 10 Μαρτίου τελέστηκε τὸ τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνό της. Καὶ τὴν Κυριακὴ 11 Μαρτίου τὸ ἐκκλησιαστικὸ συμβούλιο τοῦ καθεδρικοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Νικολάου ὀργάνωσε στὴν μεγάλη αἴθουσα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας πνευματικὸ μνημόσυνο στὴν μνήμη της.

Κατὰ τὴν ἐκδήλωση ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορέας π. Ἀμβρόσιος ἐξεφώνησε τὴν κάτωθι ὁμιλία:

Ἡ ἀείμνηστη ἀδελφή μας Μαγδαληνή ἦταν προικισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ πολλὰ καὶ σπάνια τάλαντα, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ ἐπιμέλειά της καλλιέργησε καὶ αὐξησε ἀφενὸς καὶ ἀφετέρου τὰ διέθεσε στὴν διακονία τῶν συνανθρώπων της.

Ἀπὸ τὴν οἰκογένειά της ἔμαθε τὴν προσφορά πρὸς τὸν συνάνθρωπο, γι' αὐτὸ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς φιλολογικὲς σπουδὲς της στὰ Πανεπιστήμια Σεούλ καὶ Ἀθηνῶν, σπούδασε ἐπίσης καὶ κοινωνικὸς λειτουργὸς γιὰ νὰ μάθει πῶς νὰ βοηθᾷ καλύτερα τοὺς ἀνθρώπους πού βρίσκονται σὲ ἀνάγκη.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ πού θὰ μπορούσε νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὴν κεκοιμημένη ἀδελφή μας Μαγδαληνή θὰ περιορισθῶ μόνον σὲ ἓνα σημεῖο, πού ἔχει σχέση μὲ τὴν γνήσια πνευματικότητά της.

Ἡ ἀδελφή μας Μαγδαληνή εἶχε μεγάλη πίστη καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Αὐτὸ ἀποδεικνύεται:

τησε ποτέ νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴν πρόοδο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Κορέα. Ἡ Μαγδαληνή δὲν ἔλεγε πολλὰ λόγια, ἀλλὰ ἔκανε πολλὰ ἔργα γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Δὲν εἶχε μόνον ὠραῖες ἰδέες, οὔτε ἔλεγε τί μπορούν νὰ κάνουν οἱ ἄλλοι γιὰ τὴν πρόοδο τῆς Ἐκκλησίας μας ἐδῶ στὴν Κορέα, ἀλλὰ σκεπτόταν τί μπορεῖ νὰ κάνει ἡ ἴδια συγκεκριμένα. Ἄναρωτιέμαι ποῖος μπορεῖ νὰ μετρήσει τίς ὥρες πού διέθεσε γιὰ τίς ἀμέτρητες μεταφράσεις τίς ὁποῖες ἔκανε ἀπὸ τὰ ἑλληνικά καὶ ἀγγλικά στὰ κορεατικά γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης της ὁ μουσικὸς καὶ ἀθόρυβος τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἐργαζόταν ὀλόκληρες δεκαετίες, ἐφαρμόζοντας στὴν πράξη τὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου «μή γνῶτω ἡ δεξιὰ σου τί ποιεῖ ἡ ἀριστερά σου» (Μτ. 6:3).

2. Δεύτερον, ἡ μεγάλη πίστη καὶ ἀγάπη τῆς ἀδελφῆς Μαγδαληνῆς πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία φάνηκε ἐπίσης στίς πολὺ δύσκολες ὥρες πού πέρασε κατὰ τὸ τελευταῖο διάστημα τῆς ἐπίγειας ζωῆς της, τότε δηλαδή πού δοκιμάζεται ἡ ποιότητα τῆς πνευματικότητας τοῦ καθενός.

Ὅταν κατάλαβε ὅτι ἡ ἐπίγεια ζωὴ της τελειώνει, ἔκανε ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάνει ἀκοιτώντας τίς ὁδηγίες τῶν θεραπόντων ἰατρῶν της καὶ παράλληλα ἄφησε τὴν ζωὴ της μὲ ἐμπιστοσύνη στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ. Ἦθελε νὰ εἶναι συνεχῶς σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸν Θεό.

Στιγμιότυπο από την εξόδιο
Ἀκολουθία τῆς ἀείμνηστης
Μαγδαληνῆς Μά

Γι' αὐτό πέρασε μεγάλο διάστημα μέ προσευχή καί περισυλλογή στό γυναικεῖο Μοναστήρι μας. Στίς καθημερινές Ἀκολουθίες τῆς Μονῆς καί κοντά στόν Σεβασμιώτατο π. Σωτήριο, τόν ὁποῖο ἀγαποῦσε καί σεβόταν πολύ, εὔρισκε πνευματική ἀνάπαυση. Χαρακτηριστικό τῆς ἀγάπης της πρός τόν Θεό εἶναι ὅτι, παρ' ὅλο τόν πόνο πού ἐνιωθε, σκωνόταν πολύ πρῶι κάθε μέρα γιά νά συμμετάσχει στίς Ἀκολουθίες καί μάλιστα ὀρθια. Ὅταν ὁ πόνος ἦταν ἀφόρητος, καθόταν λίγο στό σασίδι καί πάλι σκωνόταν γιά νά διαβάσει τούς ψαλμούς καί νά ψάλλει μαζί μέ τήν ἀδελφή μοναχή Ἀγάθη.

Ἀργότερα, ὅταν ἡ κατάστασή της χειροτέρευε, ἀποχαιρέτησε τό σπίτι της καί στό νοσοκομεῖο πού ἔμεινε ζοῦσε μυστικά τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Κάθε φορά πού πηγαίναμε στό νοσοκομεῖο γιά νά τῆς μεταδώσουμε τήν θ. Κοινωνία θαυμάζαμε τήν πίστη καί τήν ἀγάπη της πρός τόν Θεό. Ἡ λαχτάρα της νά μεταλαμβάνει σχεδόν καθημερινῶς Σῶμα καί Αἷμα Χρι-

στοῦ, ἡ ἐπιθυμία της νά διαβάξει τίς προσευχές καί νά ψάλλει τούς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας μας πρό καί μετά τήν θ. Μετάληψη τῆς ἔδινε τήν δύναμη νά σκῶνει ἀγόγγυστα τόν σταυρό της. Δέν εἶδαμε ποτέ οὔτε τόν παραμικρό μορφασμό πόνου στό πρόσωπό της. Δέν διαμαρτυρήθηκε σέ κανέναν γιά τούς φρικτούς πόνους πού εἶχε. Ὅλα τά ἀντιμετώπιζε εὐρισκόμενη στό κρεβάτι τοῦ πόνου μέ τήν δύναμη τῆς προσευχῆς καί τό κομποσκοῖνι στό χέρι της. Ἐμεῖς πού τήν βλέπαμε ἀπορούσαμε· πῶς ἦταν δυνατόν νά εἶναι πάντα μέ τό χαμόγελο στά χεῖλη; Νά ἔχει ἰληρό πρόσωπο; Νά εἶναι τόσο εὐγενική μέ ὄλους καί νά κατευοδώνει τούς ἐπισκέπτες μέχρι τήν πόρτα τοῦ δωματίου της; Πῶς ἦταν δυνατόν νά μή φοβᾶται τόν θάνατο; Νά ἔχει φροντίσει γιά τόν τάφο της, γιά λεπτομέρειες τῆς κηδείας της ὥστε νά μή ταλαιπωρηθοῦν ὅσοι θά συμμετείχαν σ' αὐτήν, γιά τήν φωτογραφία της, καί τόσα ἄλλα, πού συνήθως οἱ ἄνθρωποι δέν θέλουν οὔτε κἄν νά σκέπτονται; Μέ τήν σιωπηλή ἅγια βιοτή

της στό νοσοκομείο κατόρθωσε νά διδάξει τούς γιατρούς, τίς νοσοκόμες, τά μέλη τῆς οἰκογένειάς της καί ὄλους μας. Καί ἄφησε τήν τελευταία πνοή της εἰρηνικά, ὅπως οἱ Ἅγιοι, στίς 2:00 τά ξημερώματα τῆς 27ης Ἰανουαρίου, μετά τό «Δι' εὐχῶν» καί τό «Ἀμήν» τῆς Ἀκολουθίας εἰς Ψυχορραγοῦντα, τήν ὁποία ἀναγνώσαμε δίπλα στό κρεβάτι της. Ἡ ὀσιακή κοίμησή της σκόρπισε σέ ὄλους ὅσοι βρισκόμασταν κοντά της μία γαλήνη ἀναστάσιμη στερεώνοντας τήν πίστη μας στόν Ἀναστάνα Κύριο, τόν ὁποῖο τόσο ἐκείνη ἀγάπησε στήν ζωή της.

Ἀγαπητή μας ἀδελφή Μαγδαληνή, ἐμεῖς πού βρισκόμαστε ἀκόμη στήν γῆ ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό σένα πού βρίσκεσαι ἤδη στόν Οὐρανό τίς προσευχές σου. Σέ παρακαλοῦμε νά προσεύχεσαι γιά τήν κατά Θεόν πρόοδο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας στήν Κορέα. Καλή ἀντάμωση!

Στό ὀρθόδοξο Κοιμητήριο τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτήρος

Μετά τό πέρας τῆς ὁμιλίας ὁ Σεβασμιώτατος ἐπέδωσε στόν σύζυγο τῆς ἀείμνηστης Μαγδαληνῆς, Καθηγητή Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννη Γιού καί στήν κόρη τους Μαρίνα, τό Πατριαρχικό Γράμμα τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, στό ὁποῖο ὁ Παναγιώτατος μεταξύ ἄλλων γράφει: «... Πλήρεις συγκινήσεως καί ἀναμνήσεων προαγόμεθα διά τῶν μετά χεῖρας Πατριαρχικῶν ἡμῶν γραμμάτων ὅπως ἐκφράσωμεν ὑμῖν τά συλλυπητήρια τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας καί ἡμῶν προσωπικῶς διά τήν κοίμησιν τῆς προσφιλοῦς συζύγου ὑμῶν ἀειμνήστου Μαγδαληνῆς Μά, ἡ ὁποία συνεδέθη στενῶς μετά τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατά τήν ἐπίγειον ζωήν αὐτῆς... Συλλυπούμεθα ἐκ βάθους καρδίας ἀπό τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας, τήν ὁποίαν μετά τοσαύτης ἀγάπης περιέβαλεν ἡ ἀείμνηστος...».

Στήν συνέχεια τά μέλη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐπέδωσαν ἐκ μέρους τῆς Ἑνορίας τοῦ Καθεδρικοῦ στήν οἰκογένεια τῆς κεκοιμημένης Μαγδαληνῆς τιμητική πηλακέτα μέ τήν ἐξῆς εὐχαριστήρια ἐπιγραφή:

«Εἰς ἔνδειξιν πολλῆς ἀγάπης καί βαθειᾶς εὐγνωμοσύνης πρὸς τήν ἀείμνηστη ἀδελφή μας ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΜΑ, γιά τήν πολυετή προσφορά της ὑπέρ τῆς ἐν Κορέα Ἐκκλησίας καί τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου». Τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο.

Καί τέλος ἀνακοίνωσαν τήν τοποθέτηση ἐπιτύμβιας πλάκας στόν τάφο τῆς κεκοιμημένης μέ τήν ἐπιγραφή: «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν» στά κορεατικά καί ἐλληνικά, λόγῳ τῆς ἀγάπης της πρὸς τήν ἐλληνική γλῶσσα.

Ἡ ὄλη ἐκδήλωση ὁλοκληρώθηκε μέ τήν προβολή φωτογραφιῶν ἀπό τήν ζωή τῆς ἀείμνηστης. Καί μετά ὁ σύζυγός της κ. Γιού, ἀφοῦ εὐχαρίστησε ὄλους γιά τήν διοργάνωση τοῦ πνευματικοῦ μνημοσύνου, πρόσφερε στόν καθένα τρία βιβλία τῶν ἐκδόσεων KOREAN ORTHODOX EDITIONS τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας, μεταφρασθέντα ὑπό τῆς κεκοιμημένης Μαγδαληνῆς.

Ἀθανασία Δημ. Κοντογιαννακοπούλου

Νέες χειροτονίες Ἀφρικανῶν κληρικῶν ἀπό τόν Μητροπολίτη Ἰακκρας κ. Γεώργιο

Ἐχοντας τήν ἄδεια καί τήν Πατρική εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί Πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Β΄, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰακκρας κ. Γεώργιος χειροτόνησε τέσσερις νέους κληρικούς Ἀφρικανικῆς καταγωγῆς.

Τήν Κυριακή 8 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. κατά τή διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας στόν Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Ἀθανασίου, Νικολαίου καί Φωτίου Ἰνω Κυψέλης, στό Μετόχιο τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τέλεσε τήν εἰς Διάκονο χειροτονία τοῦ θεολόγου π. Σαμουήλ Καριουκι, ὁ ὁποῖος κατάγεται ἀπό τήν Κένυα καί θά διακονήσῃ τήν Ἐκκλησία στήν Ἀφρικανική Ἡπειρο.

Μία ἐβδομάδα ἀργότερα, τήν Κυριακή 15 Ἰανουαρίου, τήν ἡμέρα πού ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τή μνήμη τοῦ ἁγίου Γερασίμου Παλιλαδᾶ, Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἀλλῆ καί τήν ἀποκατάσταση τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως τοῦ Θαυματουργοῦ, χειροτόνησε εἰς Πρεσβύτερο τόν Γκανέζο Διάκονο π. Βασιλείο Kwame Lambi. Ὁ νέος πρεσβύτερος εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Βοστώνης. Πρόκειται γιά Ὁρθόδοξο τρίτης γενιάς, μέ καταγωγή ἀπό ἱερατική οἰκογένεια· εἶχε δέ λάβῃ τόν πρῶτο βαθμό τῆς Ἱερωσύνης ἀπό τόν σημερινό Μητροπολίτη Ἰωαννουπόλεως καί Πρετορίας κ. Δαμασκηνό. Ὁ παππούς τοῦ π. Βασιλείου ἦταν ὁ πρῶτος Γκανέζος κληρικός πού χειροτονήθηκε ἀπό

Ἀπό τήν εἰς Διάκονο χειροτονία τοῦ π. Παύλου.

Στιγμιότυπο ἀπό τήν εἰς Πρεσβύτερο χειροτονία τοῦ π. Βασιλείου.

τόν μακαριστό Μητροπολίτη Ἰακκρας κυρό Εἰρηνναῖο καί ὁ πατέρας του, π. Ἰωσήφ Kwame Lambi, εἶναι ὁ Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰακκρας.

Στίς 22 Ἰανουαρίου, ὁ ἀπόφοιτος τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς «Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος Γ΄» στή Ναϊρόμπι τῆς Κένυας καί συνεργάτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰακκρας στό κατηχητικό ἔργο, π. Δανιήλ Ορουκυ Ayeh, ἔλαβε τόν πρῶτο βαθμό τῆς Ἱερωσύνης. Στό νέο διάκονο δόθηκε τό ὄνομα Εἰρηνναῖος, πρὸς τιμή τοῦ πρῶτου ἱεραποστόλου τῆς Γκάνας, τοῦ Μητροπολίτη κυροῦ Εἰρηνναίου Ταλαμβέκου († 2004).

Κατά τή διάρκεια τῆς ἐπίσημης ἐπίσκεψης τοῦ Πατριάρχου στή Σιέρρα Λεόνε, ὁ Σεβ. κ. Γεώργιος ὁ ὁποῖος συνόδευσε τόν Μακαριώτατο, τό πρωῒ τοῦ Σαββάτου 24 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ., ἡμέρα τῆς ἐορτῆς Πάντων τῶν ἐν Θηβαΐδι Διαλαμπάντων Ὁσίων, προέστη στή θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου στή Σιέρρα Λεόνε καί χειρο-

τόνησε σέ Διάκονο τόν κατηχητή τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Σιέρρα Λεόνε π. Παῦλο.

Σέ ὅλες τίς χειροτονίες ὁ Σεβασμιώτατος μίλησε ἀπό καρδιάς, ἀπευθύνοντας πατρικές νουθεσίες καί συμβουλές στούς Ἀφρικανούς κληρικούς, οἱ ὁποῖοι θά ὑπηρετήσουν τήν προσπάθεια τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἀνοιγματος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Ἰακκρας

Ἑρώτηση:

Ἑρώτηση: Μήπως εἶναι δυνατόν στίς ἱεραποστολικές χώρες νά παντρεύονται δύο ἀδέλφια ἀλλήλα δύο ἀδέλφια καί μέ τόν ἐκκλησιαστικό γάμο δεδομένου τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν καί τῆς ἔνεκα τούτου συχνῆς ἐπικοινωνίας καί στενῆς γνωριμίας μεταξύ τους;

Ἀπάντηση:

Δεδομένης τῆς διαχρονικότητας καί διατοπικότητας τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, θά λήγαμε ἀνεπιφυλάκτως πῶς ὅ,τι ἴσχυε γιά κάθε τοπική ὀρθόδοξη Ἐκκλησία πρό αἰώνων, τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τίς σημερινές νεοϊδρυόμενες τοπικές Ἐκκλησίες τῶν ἱεραποστολικῶν χωρῶν. Ἐπί τοῦ προκειμένου ἐρωτήματος ὁ νδ' (54ος) καν. τῆς Πενθέκτης Οἴκουμ. Συνόδου (691 μ.Χ.) μεταξύ ἀλλήλων ὀρίζει: «Συνειδόμεν... ὀρίζοντες ἀπό τοῦ νῦν, τόν τῆ οἰκεία ἐξαδέλφη πρός γάμου κοινωνίαν συναπτόμενον... ἡ ἀδελφούς δύο, δυσίαν ἀδελφαῖς, ὑπό τόν τῆς ἐπταετίας πίπτειν Κανόνα, ἀφισταμένου αὐτῶν προδήλως τοῦ παρανόμου συνοικεσίου».

Ἐδῶ πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι ὁ κανόνας αὐτός γιά τούς χριστιανούς ἰσχύει καί γιά τήν περίπτωση πού γιά κάποια εὐλόγη αιτία ἢ σκοπό τελήσουν ἢ ἔχουν τελήσει καί τά δύο ἢ καί τό ἓνα ζευγάρι πολιτικό γάμο. Γιά τό θέμα αὐτό ἔχουμε ἀπαντήσει ἐκτενῶς στό παρελθόν (βλ. Παν. Μπούμη, *Νομοκανονικές ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήματα Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς*, τόμ. Α', Ἀθήνα 1999, σελ. 67 ἐξ.).

Λένε πολλοί ὅτι αὐτό τό κῶλυμα ὑπερπηδᾶται, ὅταν ὁ γάμος καί τῶν δύο ζευγαριῶν τελησεῖ «τήν ἴδια στιγμή». Κάποιος ὅμως ἔχει προτεραιότητα. Ἐξάλλου ὅπως εἶναι ὁ κανόνας διατυπωμένος δέν κάνει διάκριση ἄν οἱ γάμοι τεληθοῦν ταυτοχρόνως ἢ ὄχι. Ἔτσι μάλιστα ὅπως εἶναι διατυπωμένος μᾶλλον φαίνεται ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψη (καί) τήν ταυτόχρονη τέληση.

Ἐπιπλέον οἱ Πατέρες τῆς Πενθέκτης Οἴκουμ. Συνόδου πού θέσπισαν τούς κανόνες καί σ' αὐτό τό

ζήτημα, ὅπως καί σέ πολλὰ ἀλλὰ, φωτιζόμενοι προέβλεψαν αὐτές τίς νομικίζουσες διεξόδους καί γι' αὐτό δέν ἀρκέστηκαν νά ὀρίσουν μόνο ὅτι ἐπιτιμῶνται, ὅτι ἀπαγορεύονται οἱ γάμοι αὐτοί, ἀλλήλα προσέθεσαν ὅτι καί πρέπει νά «ἀφίστανται τοῦ παρανόμου συνοικεσίου» οἱ συζευχθέντες.

Ἐδῶ μπορεῖ νά τεθεῖ τό ἐρώτημα: Ποιοί θά χωρίσουν; Μήπως πρέπει νά χωρίσουν καί τά δύο ζευγάρια, ἐφ' ὅσον ἐπιχείρησαν μέ αὐτόν τόν τρόπο (γράφε· τό κόλληπο) νά παραβοῦν τόν κανόνα; Πάντως προφανῶς ὁ δεύτερος χρονικῶς (κατά σειρά ἐκφωνήσεως) τελησθεῖς γάμος διαλύεται, ἐκτός καί ὑποχωρήσει τό πρῶτο ζευγάρι καί ἔτσι εὐνοηθεῖ τό δεύτερο κατόπιν ἐκκλησιαστικῆς οικονομίας ἀσφαλῶς. Ἐπομένως δέν λύνεται τό πρόβλημα οὔτε «κερδίζον» τίποτε οἱ ἐνδιαφερόμενοι καί ἄν ἀκόμη τελήσουν «ταυτόχρονα» (ὅπως μερικοί συμβουλεύουν) τό γάμο τους.

Ἴσως διερωτηθεῖ κάποιος: Γιατί οἱ Πατέρες τῆς Πενθέκτης Οἴκουμ. Συνόδου ἐμφανίζονται τόσο αὐστηροί; Ἡ ἀλήθεια πράγματι εἶναι ὅτι ἐμφανίζονται, ἀλλήλα δέν εἶναι. Ἀπλῶς εἶναι ἀντικειμενικοί καί θέλουν νά προλάβουν δυσάρεστες καταστάσεις ἢ ἐξελίξεις, ὅπως συγχύσεις γενῶν καί οἰκογενειῶν, θεσμῶν καί συγγενειῶν καί ὀνομάτων.

Γιά περισσότερες ἐξηγήσεις μποροῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νά ἀνατρέξουν στό «Πηδάλιον» τῶν Ἱερομ. Ἀγαπίου καί μον. Νικοδήμου (ἐκδ. «Ἀστήρ»), σελ. 269 καί 748 ἐξ., ὅπου θά βροῦν ἐνδιαφέρουσες παρατήρησεις καί περιπτώσεις.

Παν. Ἱ. Μπούμης

Οικονομική συμβολή του Γραφείου Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατά τό ἔτος 2011

Ἀπό τό Γραφεῖο Έξωτερικῆς Ίεραποστολῆς ἐστάλησαν κατά τό ἔτος 2011
στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:

• Μισθοί 143 ἰθαγενῶν κληρικῶν	102.960
• Συντάξεις 18 κληρικῶν	11.340
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	7.520
	<u>121.820 €</u>

Μουάνζα:

• Μισθοί 43 ἰθαγενῶν κληρικῶν	30.960
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	15.000
	<u>47.560 €</u>

Ουγκάντα:

• Μισθοί 48 ἰθαγενῶν κληρικῶν	34.560
• Συντάξεις 9 κληρικῶν	5.670
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	20.475
	<u>60.705 €</u>

Κογκό:

• Μισθοί 34 ἰθαγενῶν κληρικῶν	25.110
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.120
	<u>26.230 €</u>

Μπραζαβίλ:

• Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν	6.480
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.600
	<u>8.080 €</u>

Καμερούν:

• Μισθοί 16 ἰθαγενῶν κληρικῶν	11.520
• Συντάξεις 4 κληρικῶν	2.520

• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	600
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.600
	<u>16.240 €</u>

Τσάντ:

• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν	1.440 €
------------------------------	---------

Γκάνα:

• Μισθοί 22 ἰθαγενῶν κληρικῶν	15.840
• Συντάξεις 7 κληρικῶν	4.410
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	1.350
	<u>21.600 €</u>

Σιέρα Λεόνε:

• Μισθοί 3 ἰθαγενῶν κληρικῶν	810
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	600
	<u>1.410 €</u>

Ἀκτή Ἐλεφαντοστοῦ:

• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ	720 €
-------------------------------	-------

Νιγηρία:

• Μισθοί 23 ἰθαγενῶν κληρικῶν	16.560
• Συντάξεις 5 κληρικῶν	3.150
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	3.050
	<u>22.760 €</u>

Μπενίν:

• Μισθοί 5 ἰθαγενῶν κληρικῶν	3.600
• Συντάξεις 2 κληρικῶν	1.260
	<u>4.860 €</u>

Μαδαγασκάρη:

• Μισθοί 25 ιθαγενῶν κληρικῶν	18.000
• Σύνταξη 1 χήρας κληρικοῦ	630
• Ἐπίδομα ἱεραπ. ἐργαζομένου	1.600
• Γιά τό ἱεραπ. ἔργο ἐκ δωρεῶν	8.617,96
	<u>28.847,96 €</u>

Ζιμπάμπουε:

• Μισθοί 5 ιθαγενῶν κληρικῶν	3.600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	120
	<u>3.720 €</u>

Μαλάουι:

• Μισθοί 5 ιθαγενῶν κληρικῶν	1.980 €
------------------------------	---------

Κοηουέζι:

• Μισθοί 52 ιθαγενῶν κληρικῶν	37.440
• Συντάξεις 3 χηρῶν κληρικῶν	1.890
• Ἐπιδόματα ἱεραπ. ἐργαζομένων	2.400
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	120
	<u>41.850 €</u>

Ζάμπια:

• Μισθοί 2 ιθαγενῶν κληρικῶν	1.440 €
------------------------------	---------

Ντάρ Ἐς Σαλαάμ

• Μισθοί 17 ιθαγενῶν κληρικῶν	3.060 €
-------------------------------	---------

Κορέα:

• Μισθοί 8 ιθαγενῶν κληρικῶν	5.760
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου	1.600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	40
	<u>7.400 €</u>

Ἰνδία:

• Μισθοί 11 ιθαγενῶν κληρικῶν	7.920
• Ἐπίδομα ἱεραπ. ἐργαζομένου	1.600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	461,96
	<u>9.981,96 €</u>

Ἰνδονησία:

• Μισθοί 9 ιθαγενῶν κληρικῶν	6.480
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	300
	<u>6.780 €</u>

Φιλιππίνες:

• Μισθοί 8 ιθαγενῶν κληρικῶν	5.760 €
------------------------------	---------

Χόνγκ Κόνγκ:

• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	2.400 €
---------------------------------------	---------

Ταϊβάν:

• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν	620 €
---------------------------------------	-------

Ὅμαδικές βαπτίσεις κατηχομένων ἀπό τόν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μπουρούντι κ. Σάββα

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἔκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια΄ 29)

Ἀπὸ 1-10-2011 ἕως 31-12-2011 προσεφέρθησαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσά γιὰ τὸ Ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Anagnostopoulou J. 135,21 • Diamantidis K. 36,54 • Vlachos M. 50 • Vlachos Bill & Debby 292,35 • Vozaitis Tonis 71,34 • Ἀγά Ἀ. 50 • Ἀγαθαγγέλου Β. 50 • Ἀγαθοπούλου Ἀ. 50 • Ἀγιοστρατίτη Δ. 50 • Ἀθανασοπούλου Κυρ. 10 • Ἀλεξοπούλου Ἀ. 50 • Ἀλικάκο Γ. 156,39 • Ἀναγνωστίδου Ἀ. 20 • Ἀναγνωστόπουλο Π. 20 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 600 • Ἀνδρεάδη Δ. 60 • Ἀνδρέου Σ. 60 • Ἀνδριόπουλο Ἀ. 50 • Ἀντωνάκοπουλο Ἰωάννη 150 • Ἀντωνιάδου Χ. 400 • Ἀντωνίου Ε. 20 • Ἀντωνίου Σ. 100 • Ἀντωνόπουλο Ἀ. 300 • Ἀντωνόπουλο Κ. 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6703) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6490)

30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7857) 1.500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7795) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6702) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7776) 2001 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7270) 900 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7366) 350 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6202) 1500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5816,6340,6465) 210 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7181) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5791,7050) 350 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7572) 30 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 693) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7447) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6419) 75 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5799) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7888) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7175) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6359) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7215) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7767) 90 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6189,7569) 80 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5817,7393) 65 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5986) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6448,7412) 350 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6357) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6589) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5757) 110 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7838,7839,7840) 6.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6855) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6314) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5795,6409) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7860) 200 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 697) 25 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7601) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7018) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7796) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7768) 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 327) 10 •

Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 5801) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6410,7865) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6473) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7887) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7388) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7347) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7159) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7155) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7154) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7126) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7051) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6833) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6768) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7841) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 7809) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6194) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 6063) 100 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 685) 10 • Ἀποστολίδη Μ. 15 • Ἀποστολίδου Ἐ. 120 • Ἀποστόλου Ἀ. 310 • Ἀποστόλου Ἰ.Α. 120 • Ἀποστόλου Κ. 390 • Ἀραπατζῆ Κ. 90 • Ἀργυριάδου Β. 50 • Ἀρμπῆ Ε. 20 • Ἀσημάκη Κ. 65 • Ἀσημακοπούλου Ἀ. 20 • Ἀτματζίδη Ἀ. 25 • Βακαδάρη Ἰ. 120 • Βάκρο Γ. 600 • Βαρθάλη Χ. 150 • Βαρουτᾶ Ἰ. 225 • Βασιλειάδη Ε. 50 • Βασιλειάδη Π. 30 • Βασιλείου Ἀ. 50 • Βασιλείου Κ. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 90 • Βαϊνά Γ. 150 • Βαϊτσάκη Ἀ. 50 • Βέττα Γ. 90 • Βιζένο Γ.&Α. 50 • Βλάντη Φ. 30 • Βλασόπουλο Γ. 30 • Βλάχο Ἀ. 100 • Βλήτσα Ν. 40 • Βογιατζῆ Π. 20 • Βογιατζόγλου Ἐ. 30 • Βοϊλονάκη Ἐ. 30 • Βουκάλη Βούλα 10 • Βούλλαγκα Φ. 20 • Βουτετάκη Γ. 100 • Γαβριήλ Μ. 65 • Γαλαγάλα Ἀ. 20 • Γαλανάκη Ε. 18 • Γαλατᾶ Μ. 5 • Γαρδίκη Α. 20 • Γαρμπῆ Β. 70 • Γεννάδη Κ. 200 • Γερεμτζέ Ζ. 30 • Γεωργίου Ἀ. 100 • Γιάμπουρα Ἰ. 40 • Γιαννακόπουλο Ἀ. 100 • Γιαννακοπούλου Ἐ. 50 • Γιαννέλου Ἰ. 150 • Γιάνπρο Χ. 200 • Γιαρμε-

Ἡ ἀδελφὴ Νεκταρία μὲ δύο μικρὰ κορίτσια ἀπὸ τὰ δεκάδες περιθάλπόμενα τοῦ Ὁρφανοτροφείου τῆς Καλκούτας.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Καμερούν κ. Γρηγόριος εύλογεί τούς καρπούς της Αφρικανικής γῆς.

νίτη Μ. 100 • Γιαφέντη Κ. 130 • Γκανασούλη Τ. 45 • Γκασνάκη Σ. 10 • Γκιόκα Σ. 260 • Γκιόκζα Ε. 150 • Γκούτρα Δ. 20 • Γλυκιώτου Ά. 30 • Γουλιέλμο Γ. 200 • Γραμματικού Ά. 100 • Γυμνάσιο Ίστισίας 160 • Δαβάκη Σ. 150 • Δεβετζή Γ. 50 • Δημακάκο Ε. 100 • Δημητριάδου Μ. 30 • Δημητρίου Ν. 65 • Δημητροπούλου Ν. 100 • Διαμαντή Γ. 30 • Διαμαντοπούλου Έ. 20 • Διαμαντοπούλου-Κουτούζη Έ. 5 • Δουβλίδου Έ. 100 • Δουμουρά Σ. 50 • Δρακάκη Μ. 100 • Δράκου Ά. 70 • Δριβήλα Γ. 70 • Δρίζη Θ. 20 • Δριτσούλα Λ. 20 • Δρόσο Σ. 10 • Δροσοπούλου Ό. 100 • Έβερκιάδη Β. 50 • Έλευθεράτο Κ. 300 • Ξέφαρχου Ά. 50 • Εύθυμιάδου Σ. 150 • Ζακοπούλου Φ. 30 • Ζαλακώστα Β. 500 • Ζάρρου Μ. 100 • Ζαχαράκη Μ. 100 • Ζηλιανάκη Έ. 50 • Ζιώγα Ε. 120 • Ζιώγα Θ. 300 • Ζουμπούλογλου Χ. 100 • Ζουναρέλη Β. 50 • Ζουναρέλη-Ντόβα Έ. 50 • Ζωή Ά. 100 • Ηλία Π. 10 • Ηλιοπούλου Γ. 50 • Ηλιοπούλου Χ. 100 • Ήσυχαστήριο "ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ" 30 • Θαλασέλη Π. 232 • Θεοδοσιάδη Ε. 35 • Θεοδωρακάκη Ζ. 110 • Θεοδωράκη Φ. 50 • Θεοδωράτο Δ. 1000 • Θεοδωρίδου Ά. 20 • Θεοδωρόπουλο Ί. 50 • Θωμόπουλο Π. 20 • Ίουλιανή Καθηγουμένη 20 • Ίσαρη Ί. 75 • Ίσταυριογλου Ά. 100 • Καββούρη Ί. 500 • Καζάλα Έ. 50 • Κακαραντζά Ά. 30 • Καλαθά Χ. 30 • Καληδ

Ε. 50 • Καλλιπόζη Ά. 80 • Καλογερά Ό. 100 • Καλογερίδου Ό. 200 • Καλοσίπη Ά.Ε. 20 • Καληάκη Έ. 50 • Καμβύση 25 • Καμπούρη Χ. 50 • Κανατά Σ. 25 • Κανδαράκη Ά. 100 • Καντά Ν. 100 • Καντιδάκη Ί. 120 • Καπαίο Ί. 50 • Καπελιώτη Μ. 100 • Καπιδάκη Μ. 1.000 • Καραβά Η. 60 • Καραβάνη Ε. 60 • Καραγιαννάκη Β. 1.000 • Καραγιάννη Ε. 20 • Καραγκούνη Δ. 150 • Καραδάλη Σ. 100 • Καρακατσάνη Ά. 130 • Καραμάνη-Καρακίτσου Ά. 5 • Καραμανλή Μ. 50 • Καραμβάλη Ά. 200 • Καράμπαμπα Έ. 50 • Καράπαπα Μ. 300 • Καρασακαλίδη Μ. 50 • Καρατάσιου Ά. 100 • Καραφωτίου Έ. 50 • Καραϊσαρηλή Κ. 100 • Καρδάρα Ά. 100 • Καρκάνη Φ. 30 • Καρουζάκη Κ. 50 • Κατχ. Σχοη. Νέων Ρόδων Χαλκιδικής 60 • Κατσική Ά. 30 • Κατσιπή Κ. 10 • Καφετζοπούλου Έ. 130 • Καψοκέφαλο Ά. 500 • Κεκάκη Μαρία 15 • Κεκελέκη Ε. 30 • Κέκο Π. 50 • Κεράνη Ά. 300 • Κηπουρό Χ. 100 • Κηρονόμο Ί. 50 • Κόκκορη Ε. 100 • Κοκλιώτη Χ. 200 • Κολέτσου Ν. 30 • Κολληιοπούλου Χ. 50 • Κολλοτούρο Χ. 150 • Κολυμάνη Σ. 50 • Κομαρίμα Ί. 100 • ΚονδύληΊω. 100 • Κόντη Ν. 120 • Κοντοσοπούλου Μ. 300 • Κοντού Μ. 1.000 • Κοντούλια Ε. 30 • Κορακιανίτου Άγ. 800 • Κορδοπάτη Χ. 390 • Κορίκη Μ. 50 • Κορολόγου Μ. 70 • Κοσμά Γ. 25 • Κοσμά Σ. 50 • Κοτζοχάμμο Μ. 50 • Κουλέντη Δ. 50 • Κουλουμπή Φ. 60 • Κουνδῆ Β 50 • Κουντούρη Γ. 100 • Κουπαράνη Σ. 100 • Κουρελέση Δ. 50 • Κουρεϊλίδου Έ. 30 • Κούστα Ά. 120 • Κουτόνια Π. 50 • Κουτρομπή Ν. 50 • Κουτσογιάννη Δ. 200 • Κουτσοκώστα Φ. 100 • Κουτσόπουλο Σ. 40 • Κου-

τσουράκη Π. 50 • Κουτσούρη Γ. 60 • Κουφάκη Θ. 20 • Κρενδηρόπουλο Γ. 200 • Κριτσωτάκη Ί. 50 • Κυπριωτάκη Κ. 50 • Κυριαζοπούλου Σ. 200 • Κυριακοπούλου Δ. 50 • Κυριακοπούλου Ε. 500 • Κυριάκου Ί. 95 • Κωνσταντινίδου Έ. 100 • Κωσταδήμα Γ. 50 • Κωστή Σ. 100 • Λαζαρίδου Άν. 100 • Λαμπίρη Ά. 20 • Λασπούλα Έ. 50 • Λεβεσάνο Ν. 500 • Λιάκου Π. 50 • Λιβάνη Ί. 100 • Λιβιεράτου Δ. 50 • Λιόθλιου Χ. 55 • Λιούθλια Σ. 200 • Λίττο Σ. 200 • Λουδάρο Έ. 100 • Λουκάκη Π. 100 • Λουκοπούλου Ρ. 500 • Λούντζη Α. 600 • Λούρο Γ. 300 • Λοϊζου Έ. 100 • Λυμπέρη Δ. 100 • Λύρα Π. 200 • Μακρή Ί. 10 • Μακρή Φ. 300 • Μακροπούλου Έ. 25 • Μαμαλούγκα Β. 100 • Μανιάτη Π. 40 • Μαντζίνη Γ. 20 • Μανωλάκα Μ. 20 • Μανωλοπούλου Μ. 10 • Μαραγκού Ε. 100 • Μαργαρίτη Σ. 60 • Μαργέλη Π. 200 • Μάρδα Θ. 100 • Μαρή Δ. 200 • Μαρκαντωνάτο Γ. 170 • Μαρκαντώνη Ν. 10 • Μαρσέλλου Σ. 10 • Ματσίνου Ά. 100 • Ματσιώτα Έ 100 • Μαύρη Ά. 20 • Μαϊηλακάκη Ν. 30 • Μελαγιού Ί. 100 • Μέμμου Ε. 100 • Μιχαηλίδη Ά. 50 • Μιχαλάκη Ά. 40 • Μιχαλάκη Αι. 15 • Μονή Άγ. Νικολάου 20 • Μοσκοφίδου Ε. 60 • Μπαμπαρούση Ί. 50 • Μπάνη Γ. 50 • Μπαντέκα Μ. 200 • Μπεγκλή Γ. 400 • Μπελεχρή Ά. 300 • Μπέση Π. 200 • Μπιλιώνη Θ. 30 • Μπίνα Ά. 100 • Μπιριάρη Κ. 50 • Μπιρπανάγο Ά. 63 • Μποζόπουλο Κ. 60 • Μπολώση Π. 30 • Μπούγια Μ. 20 • Μπουζάνη Σ. 50 • Μπουλούκου Ά.100 • Μπούρμα Έ. 100 • Μπουρσίνου Β. 50 • Μπουσμπούρα Π. 120 • Μπουτζέλη Ζωή 40 • Μπρέλλη Σ. 70 • Μπριόλα Ά. 100 • Μυλωνά Ε. 50 • Μωρή Θ. 500 • Μωρογιάννη Χ. 335 • Μωυσιδῆ Ν. 40 • Ναθαναήλ Έ. 60 • Νάννου Ε. 300 • Νάννου Φ. 70 • Νικολάου Ε. 50 • Νικολετόπουλο Ε. 5 • Νικολόπουλο Χ. 50 • Νούση Σ. 150 • Ντρέσερ Μ. 100 • Ξαγρεμμενάκο Σ. 30 • Όκταπόδη Ν. 200 • Όμιλο Έξωτ. Ίερ/ῆς 2500 • Παιδο-

Ευχάριστες στιγμές επικοινωνίας του Σεβ. Μητροπολίτη Νιγηρίας κ. Ἀλεξάνδρου με δασκάλους καὶ μικροὺς μαθητὲς δημοτικού σχολείου τῆς Ἱεραποστολῆς

βρεξάκη Ἰ. 10 • Παλαμιώτου Β. 20 • Παναγιωτάκη Ἀ. 20 • Παναγιωτόπουλο Γ. 50 • Παναγιωτόπουλο Γ. 250 • Πανούση Αἰ. 50 • Πανούση Μ. 50 • Πανουτσοπούλου Κ. 50 • Παντζοπούλου Α. 100 • Παντογιῶ Π. 240 • Παπαβασιλείου Ἀ. 20 • Παπαγεωργίου Ἀ. 60 • Παπαγεωργίου Β. 30 • Παπαγεωργίου Β. 40 • Παπαγεωργίου Γ. 200 • Παπαγιάννη Γ. 1.500 • Παπαγρηγορίου Σ. 20 • Παπαδέδε Ἀ. 100 • Παπαδημητρίου Ἀ. 200 • Παπαδημητρίου Γ. 50 • Παπαδιά Μ. 60 • Παπαδόπουλο Γ. 10 • Παπαδόπουλο Ἰ. & Ε. 400 • Παπαδόπουλο Π. 50 • Παπαδοπούλου Αἰ. 50 • Παπαδοπούλου Ε. 170 • Παπαδοπούλου Ἐ. 120 • Παπαδοπούλου Κ. 110 • Παπαζαφέρη Ἀ. 200 • Παπαθανασίου Β. 50 • Παπαθανασοπούλου Π. 100 • Παπακωνσταντίνου Ν. 50 • Παπανικολάου Ἀ. 50 • Παπανικολάου Μ. 50 • Παπανικολάου Ν. 65 • Παπαχρήστου Ἡ. 300 • Παππᾶ Β. 300 • Παρασκευοπούλου Ἀ. 50 • Παρλιάρου Ἐ. 50 • Παρνασσά Μ. 65 • Πασχαλίδη Ἀ. 30 • Πάσχου Ἀ. 100 • Πατούνα Ἐμ. 90 • Πατρικαλάκη Χ. 35 • Πατρινό Ν. 50 • Πάτση Π. 20 • Παυλίδου Ἐ. 70 • Πάχη Φ. 100 • Παχιαδάκη Ν. 50 • Περδικέα Παναγιωτοπούλου Ε. 60 • Περισοράτη Κ. 100 • Πετροπούλου Φ. 250 • Πετσετάκη Ε. 20 • Πηδηκτάκη Γ. 50 • Πηχιών Ἀ. 50 • Πολεμικό Σ. 350 • Πολίτη Ἰ. 100 • Πολίτη Μ. 100 • Πολύζου Σ. 200 • Προμπονά Ἰ. 8 • Προυσινουόδη Ν. 50 • Πυριόχο Λ. 100 • Ρεκατά Χ. 40 • Ρήγκο Ἀ. 50 • Ρίμπα Ε. 100 • Ρουσέλη Δ. 150 • Σακά Ἀ. 50 • Σακελλαριάδη Ν. 50 • Σακελλαριάδη Π. 150 • Σακισλή Μ. 20 • Σακιώτη Κ. 50 • Σαμαρτζή Π. 100 • Σαμιώτη Ζ. 50 • Σαμιώτη Π. 50 • Σαμπαζιώτη Ἀ. 150 • Σαραφίδη Ν. 60 • Σαράφογλου Ἀ. 50 • Σαρίδου Β. 300 • Σέμμο Γ. 800 • Σεφερίδου Π. 50 • Σινανίδου Φ. 60 • Σιούτη Σ. 40 • Σκαμπετζάκη Π. 50 • Σκίκο Ν. 30 • Σκληβούνου Μ. 20 • Σοηδάτο Ε. 50 • Σολομωνίδου Ἀ. 70 • Σουφλιᾶ Σ. 130 • Σπυριδάκο Σ. 50 • Σπυροπούλου Β. 20 • Στάθη Α. 30 • Σταθουλόπουλο Β. 50 • Σταματοπούλο Ἀ. 40 • Σταματοπούλο Δ. 330 • Σταματοπούλου Ρούσσου Ἀ. 60 • Σταυρόπουλο Ἰ. 200 • Στεργίου Β. 20 • Στεργίου Π. 50 • Στέφα Γ. 50 • Στολάκη Αἰ. 260 • Στουγιαννάκη Λ. 50 • Στρατή Π. 80 • Στυλιανίδη Ἀ. 100 • Σύλλογο «Ἁγ. Κοσμάς ὁ Αἰτωλός» 150 • Σύλλογο «Μακρυγιάννης» 500 • Συμεωνίδου Ἀ. 100 • Συμεωνίδου Δέδε Ἐ. 15 • Σχολή Ἀπολυτρωτική ὑπ. Θεοτόκου 915 • Σωτηράκου Κ. 50 • Ταμπάκη Γ. 1.000 • Τασιούλη Μ. 1.500 • Ταταράκη Ε. 100 • Τελώνη Κ. 200 • Τεροβίτου Ν. 30 • Τζιντζιο Γ. 30 • Τζουανάκη Ε. 40 • Τηγάνη Π. 10 • Τίγκα Γ. 1.000 • Τοπιντζή Ο. 50 • Τραντά Θ. 10 • Τριανταφύλλου Ε. 10 • Τρικαλίτη Ἀ. 390 • Τρούμμα Χ. 100 • Τρύγκα Ἀ. 15 • Τσαβαλάκογλου Ἐ. 50 • Τσάβου Μ. 200 • Τσάκωνα Σ. 50 • Τσαμαρδοῦ Τ. 15 • Τσαρούχα Ἀ. 50 • Τσατσανάκο Κ. 20 • Τσελιάγκου Μ. 30 • Τσιαντή Ἀ. 35 • Τσιαντόπουλο Δ. 700 • Τσιαντούλα Ἐ. 30 • Τσικᾶλη Δ. 30 • Τσικαλάκη Κ. 100 • Τσιμιπιδή Ν. 10 • Τσίντζα Ἐ. 270 • Τσιοκάνου Φ. 100 • Τσίρμπα Ἀ. 150 • Τσίρο Γ. 50 • Τσιρώνη Μ. 100 • Τσιρώνη Ρ. 25 • Τσοβού Ἀ. 20 • Τσουλούχα Δ. 20 • Τσουράκη Σ. 30 • Ὑφαντή Ἰ. 400 • Ὑφαντή Ἰ. 100 • Φίλιου Β. 10 • Φιλίππου Μ. 100 • Φίλο Ἡ. 40 • Φλιατούρα Παπαδάτου Ἀ. 20 • Φούγια Κ. 400 • Φραγκῆ Ἀ. 200 • Φραγκιά Μ. 10 • Φραγκουλόπουλο Ε. 50 • Φώτη Μ. 20 • Φωτοπούλου Ἐ. 900 • Χαιράκη Σ. 40 • Χαλβατζόγλου Π. 20 • Χαμακιώτη Σ. 100 • Χαμουρούδη Λ. 300 • Χανιωτάκη Ε. 20 • Χαραλαμπίδου Ἐ. 100 • Χαραλαμπίδου Μ. 20 • Χαραλαμπόπουλο Β. 10 • Χάρη Ε. 50 • Χατζηγεωργίου Αἰ. 20 • Χατζηγεωργίου Μ. 100 • Χατζηγιαννάκη Κ. 1.000 • Χατζηγιάννη Τ. 100 • Χατζηδημητράκη Β. 500 • Χατζηκυριάκου Β. 30 • Χατζηπαπᾶ Μ. 30 • Χατζηπαπαδόπουλο Π. 30 • Χατζησταυρίδου Ἀ. 70 • Χατζησταύρου Κ. 150 • Χήρα Ἀ. 50 • Χλίτσιου Κ. 20 • Χολογούνη Ὁ. 100 • Χούρι Ἀ. 150 • Χρησιτίδου Ν. 50 • Χριστοδούλου Π. 20 • Χρυσαγή Ἀ. 568,79 • Χρυσικοπούλου Ἐ. 50 • Χρυσό Μ. Π. 150 • Ψαράκο Μ. 15 • Ψαρογιώργου - Μαγκλιάρη Π. 120 • Ψαρουδάκη Γ. 30 • Ψαρουδάκη Παναγιώτα 120 • Ψαρρά Φ. 10 • Ψαρρή Ἰ. 30

Ἐπιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4 έως 10 Μαρτίου 2012

Έβδομάδα Έξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς

2

Ματωμένα Διαμάντια: Ἀπό τὴν ἀπελπισία τοῦ πόνου
στὴν ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδοξίας

† ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος Β΄

3

Τὸ πρόβλημα τῆς καύσης τῶν νεκρῶν καὶ ἡ ἀντιμετώπισή του
στὸν χώρο τῆς ποιμαντικῆς μας διακονίας

† ὁ Κορέας Ἀμβρόσιος

6

Ὁ Πρῶτος καὶ Μέγας Ἱεραπόστολος

† ὁ Ἀχελῷου Εὐθύμιος

13

Ἡμέρωμα σὲ μιά γωνιά τῆς Ἀφρικῆς...

Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς συμπαράστατας τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου

† ὁ Καμερούν Γρηγόριος

16

Ὁ Μητροπολιτικὸς Ναός

τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὴ Μουάνζα

Ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Μουάνζας

20

«Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν...»

Ἀθανασία Δημ. Κοντογιαννακοπούλου

21

Νέες χειροτονίες Ἀφρικανῶν κληρικῶν
ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἀκκρας κ. Γεώργιο

Ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Ἀκκρας

24

Νομοκανονικά

Παναγιώτης Ἰ. Μπούμης

25

Ὀικονομικὴ συμβολὴ τοῦ Γρ. Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς
(ἔτος 2011)

26

Δωρητές

Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

28

Ἐξώφυλλο - Ὀπισθόφυλλο: Φωτογραφικὰ στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη
στὴ Σιέρρα Λεόνε τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας
καὶ Πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Β΄

Πάντα τὰ ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΛΑ΄, τεῦχος 121, Ἰαν. - Φεβρ. - Μάρτ. 2012

Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικὸ περιοδικό

ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ με τρόπο υπεύθυνο γὰ τὶς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τὸν κόσμο.

* Ἐνημερώνει πάνω σὴν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, ποὺ περιλαμβάνει τόσα ἔθνη με ποικίλα προβλήματα καὶ χαρίσματα.

Ἰδιοκτητῆς: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰασιῶ 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντὴς κατὰ τὰ ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ὕλης: Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ψωίνος, Διευθυντὴς Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.315 - 316. Fax 210-7272.310.

Συνδρομὴ γιὰ 1 χρόνο:

Ἑσπεριζοῦ	€ 5
Κύπρου	€ 12
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Γιὰ τοὺς φοιτητές καὶ μαθητές:	€ 2,50
Τιμὴ τεύχους	€ 1,25

* Τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἔχει συμβολικὸ χαρακτήρα. Δὲν ἀποσκοπεῖ μόνο στὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἀλλὰ καὶ στὴν διαμόρφωση υπεύθυνης ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτὲς προαιρετικὲς προσφορὲς γιὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Χρῆστος Κοβαΐος.

Διεύθυνση: Πρωτομαγιάς 3 - 14568 Κουονέρι Ἀττικῆς

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 31, No 121, Jan.-Febr.-March 2012

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.

* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21

Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.315-316.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	€ 12
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια: Ἀποστολικὴ Διακονία

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΑ.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
 Τηλ. 210.7272.315-316, Fax 210.7272310
 ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
 GREECE
 e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

